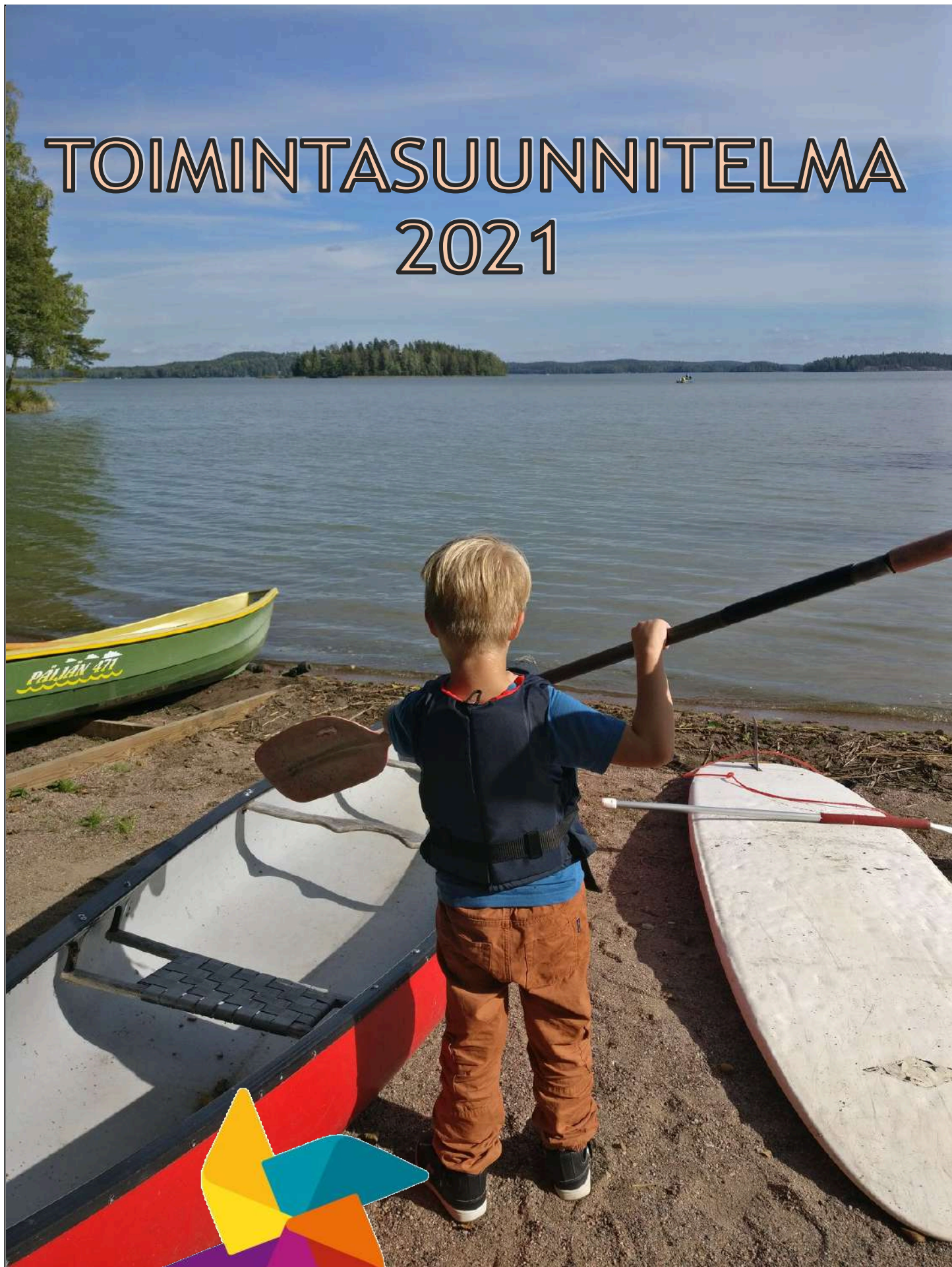

TOIMINTASUUNNITELMA 2021

LAHDEN
ENSI- JA TURVAKOTI RY

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT, ORGANISAATIO JA TOIMINTAMUODOT.....	3
2.	ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON STRATEGIA 2020 - 2023	7
3.	VUOSI 2021	12
4.	VAUVAPERHETYÖ.....	16
	4.1 ENSIKOTI.....	16
	4.2 VAUVAPERHETYÖN AVOPALVELUT	19
	4.2.2 BABY BLUES -VAUVAPERHETYÖ	19
	4.2.3 PÄIVÄRYHMÄ PEUKALOINEN	23
	4.3 VAUVALÄHTÖINEN PÄIHDEKUNTOUTUS	25
	4.3.1 PIDÄ KIINNI® AVOPALVELUYKSIKÖ JANNIKA	25
5.	PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ	29
	5.1 TURVAKOTI.....	30
	5.2 VÄKIVALTATYÖN AVOPALVELU	33
6.	LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU	37
	6.1 ERO LAPSIPERHEESSÄ (ELP) –TYÖ	37
	6.2 MIESKAVERITOIMINTA®	41
	6.3 KOHTAAMISPAIKKA PERHETUPA.....	43
7.	TYÖRYHMÄT.....	46
	7.1 Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)	46
	7.2 Vauvaperhetyöryhmä.....	47
	7.3 Lapsityöryhmä	47
	7.4 Työsuojelutoimikunta.....	48
	7.5 Vastuutiimi	50
8.	KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN	50
	8.1 Kehittäminen.....	50
	8.2 Hankkeet	52
	8.3 Päijät-Hämeen turvallisuusverkosto ja Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatiotyöryhmä (PLW)	55
9.	HENKILÖKUNTA.....	56
10.	KOULUTUS.....	57
11.	HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ.....	58
12.	TIEDOTUS JA MARKKINOINTI.....	59
13.	TALOUS.....	59

1. TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT, ORGANISAATIO JA TOIMINTAMUODOT

Ensi- ja turvakotien liitto on kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena on turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen kehitykseen, tukea vanhemmuutta ja perhettä sekä ehkäistä perheväkivaltaa.

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksenä Lahden ensi- ja turvakoti ry tuottaa paikallisesti ja alueellisesti laadukasta järjestölähtöistä palvelua ja kehittää sitä ajan haasteet huomioiden. Kansalaisjärjestönä yhdistys tarjoaa foorumin vapaaehtoisuudelle ja vertaistuelle. Aktiivisena toimijana se tarjoaa Päijät-Hämeen kuntien käyttöön oman asiantuntemuksensa. Erityisosaamisellaan se on liiton jäsenyhdistyksenä mukana valtakunnallisessa vaikuttamisessa ja palvelujen kehittämisessä. Kumppanuuksien ja verkostojensa kautta yhdistys tekee työtä alueellisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentamiseksi.

YHDISTYKSEN TOIMINNAN PAINOPISTEET:

Kun vauva- ja pikkulapsiperheessä tarvitaan tukea, apua ja ohjausta

**VAUVAPERHETYÖ
JA VAUVALÄHTÖINEN
PÄIHDEKUNTOUTUS**

Kun lähisuhteessa tai perheessä on väkivaltaa tai sen uhkaa

**PERHEVÄKIVALTA-
JA TURVALLISUUS-
TYÖ**

Kun lapsiperheessä tarvitaan apua ja tukea eroon liittyen

**LAPSIPERHEIDEN
AVOPALVELU**

Jokainen on turvassa!

ARVOT

☞ Rohkeus ☞ Osallisuus ☞ Oikeudenmukaisuus ☞ Turvallisuus ☞ Inhimillisuus

Rohkeus

Rohkeus tarkoittaa ennakkoluulottomuutta ja valmiutta nostaa yhteiskunnassa vaiettuja ja vaikeina pidettyjä asioita esille ja vaikuttaa niihin. Se on hyvää ennakointia, heikkojen signaalien tunnistamista ja edellä kävijyyttä. Se tarkoittaa asettumista haavoittavissa olosuhteissa elävien lasten, nuorten ja perheiden rinnalle ja toimimista yhdessä heidän kanssaan heidän asemansa parantamiseksi. Yhteistyössä yhdistysten kanssa ja työyhteisössä se tarkoittaa tilaa erilaisille näkemyksille sekä mahdollisten ristiriitojen ja jännitteiden kääntämistä kehittymisen voimaksi.

Osallisuus

Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa itseä koskevaan päätöksentekoon, yhteisöönsä ja yhteiskuntaan. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten ja niiden, joilla on vähemmän resursseja, mahdollisuuteen osallistua. Palveluissa ja tuen piirissä olevat ihmiset otetaan aktiivisina toimijoina mukaan ja rakennetaan heille väyliä tulla aktiivisina kansalaisina ja kokemusasiantuntijoina mukaan toimintaan ja sen kehittämiseen.

Oikeudenmukaisuus

Kaikkia toiminnassa mukana olevia kohdellaan oikeudenmukaisesti, yhdenvertaisesti ja jokaisen erilaisuutta kunnioittaen. Se tarkoittaa mahdollisimman yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan rakentamista. Oikeudenmukaisuuteen kuuluu myös se, että erityistä tukea tarvitsevien tilanne otetaan erityisesti huomioon ja tarjotaan riittävän tiiviit ja pitkäkestoiset kuntoutumisajat voimaantumisen mahdollistamiseksi.

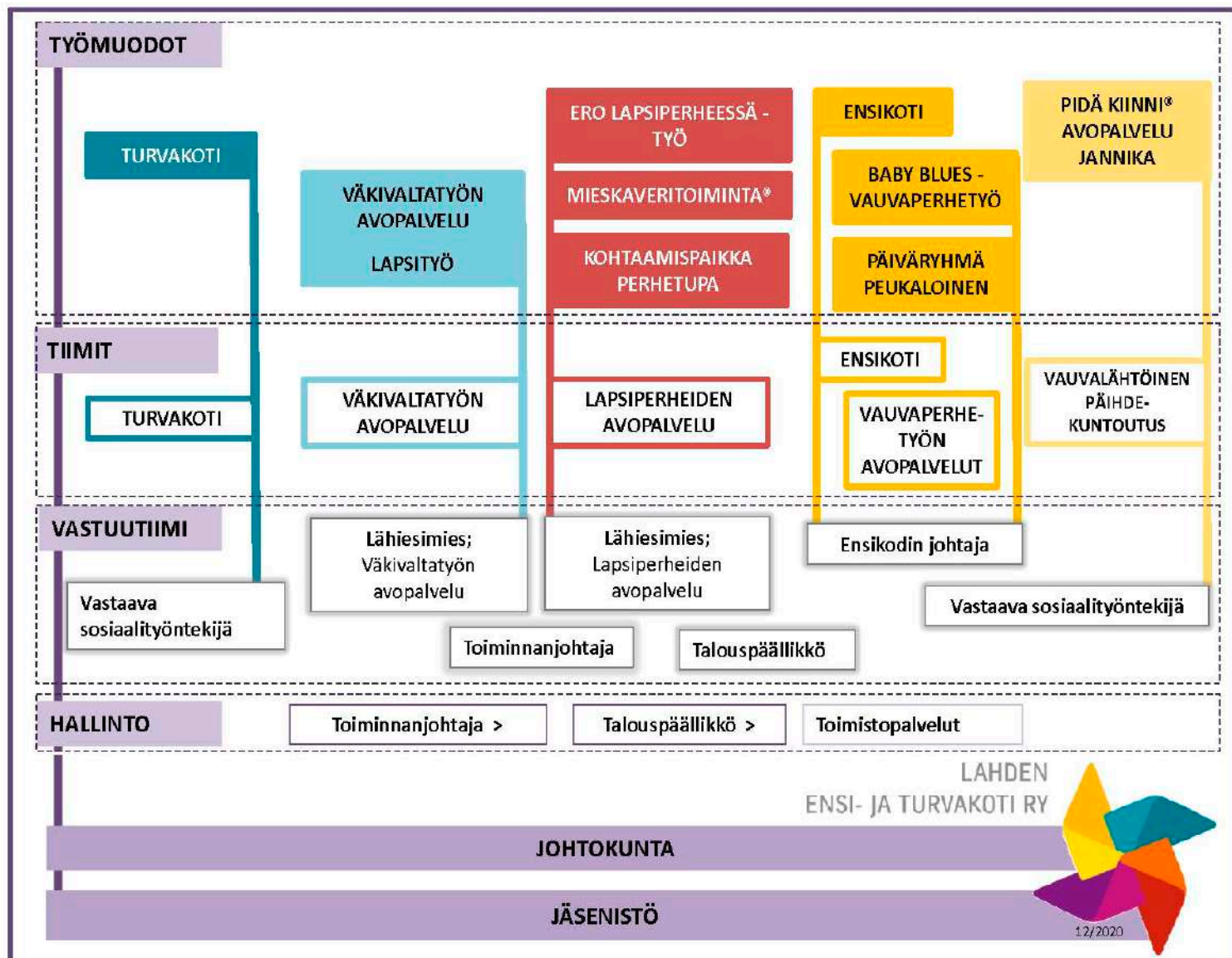
Turvallisuus

Turvallisuus tarkoittaa toiminnassa luotettavuutta, osaamista ja ammattitaidon jatkuvaa ylläpitämistä. Tukea ja palveluja tarjoavat tilat ovat fyysisesti turvallisia ja yhteisöllisiä. Lasten turvallisuudesta huolehditaan erityisesti. Turvallisuus tarkoittaa myös luottamuksellista ilmapiiriä ja keskinäisen luottamuksen sekä yhteisöllisyyden rakentamista.

Inhimillisuus

Uskomme ihmiseen ja muutoksen mahdollisuuteen yksilö-, yhteisö- ja yhteiskunnan tasolla. Tunnistamme keskeneräisyyden sekä jatkuvan oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuden. Erilaisuus ja kulttuurien moninaisuus on rikkaus arkisessa työssämme. Kunnioitamme toisiamme ja toistemme ihmisarvoa, vaikka emme hyväksyisikään toisen tekoja. Asetamme tavoitteemme suhteessa voimavaroihin. Toimimme yhdessä toisiamme tukien tavoitteiden saavuttamiseksi.

ORGANISAATIO

TYÖRYHMIEN TOIMINTA

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)

Vauvaperhetyöryhmä

Lapsityöryhmä

Työsuojelutoimikunta

Vastuutiimi

TOIMINTAMUODOT

VAUVAPERHETYÖ

ENSIKOTI (v. 1952 -)

Ensikodissa odotusaikana tai vauvan kanssa asuville tukea vanhemmuuteen ja arkielämässä selviytymiseen.

AVOPALVELUT

BABY BLUES -VAUVAPERHETYÖ (v. 1993 -)

Raskausaikana sekä synnytyksen jälkeen tukea ja ohjausta vanhemmuuteen ja varhaiseen vuorovaikutukseen äideille ja perheille, joissa vanhemmat ovat uupuneita tai masentuneita.

Doula-synnytystukihenkilötoiminta
Äideille ja vanhemmille.

PÄIVÄRYHMÄ PEUKALOINEN (v. 1996 -)

Varhaisen vuorovaikutuksen kuntouttava toiminta 0-2 v. vauvaperheille. Ammatillista apua ja ryhmämuotoista vertaistukea vanhemmuuteen.

VAUVALÄHTÖINEN PÄIHDEKUNTOUTUS

PIDÄ KIINNI® AVOPALVELU- YKSIKÖ JANNIKA

(v.2019-)

Avopalvelu päihteitä käyttäville tai käyttäneille odottaville äideille ja vanhemmille, joilla on alle 3-vuotiaita lapsia. Yhdistää päihdekuntoutuksen ja varhaisen vuorovaikutuksen sekä vanhemmuuden tukemisen kokonaisuudeksi, joka tukee päihteettömyyttä, vanhemman ja vauvan varhaista vuorovaikutusta ja lapsiperheen arjessa tarvittavien taitojen harjoittelua.

PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ

TURVAKOTI (v. 1985 -)

Turvaa ja tukea tarjoava päivystävä kriisipalveluyksikkö koko perheelle perheväkivalta tai sen uhka –tilanteessa.

Turvakotiin tulleiden lasten kanssa tehdään lapsityötä.

VÄKIVALTATYÖN AVOPALVELU

Matalan kynnyksen ammatillista keskusteluapua, neuvontaa ja ohjausta kaikenikäisille miehille, naisille ja lapsille, joiden perheessä tai lähisuhteissa on väkivaltaa tai sen uhkaa. Palvelu on tarkoitettu väkivallan kokijoille ja tekijöille sekä heidän läheisilleen.

Turvallisuustyötä lähisuhteiden turvallisuuden vahvistamiseksi. Turvallisuustyö on ennaltaehkäisevää väkivaltatyötä, verkostoyhteistyötä, koulutus- ja tiedotustoimintaa sekä vaikuttamistyötä ja kansalaistoimintaa.

LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU

ERO LAPSIPERHEESSÄ -TYÖ

(v. 2011-2013 proj., jatkorah. v. 2014 – 2015, toiminta v. 2016-)

Tukea ja neuvontaa sekä lasten ja vanhempien vertaisryhmätoimintaa.

MIESKAVERITOIMINTA®

(v.2016 -)

Vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet toimivat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin miehiin.

KOHTAAMISPAIKKA PERHETUPA (v. 2007 -)

Vauva- ja pikkulapsiperheiden avoin kohtaamisen paikka. Perheiden yhteisessä olohuoneessa on mahdollisuus vertaistukeen ja yhteisölliseen toimintaan. Tiloja voi myös vuokrata lapsiperheiden vertaisryhmätoimintaan.

2. Ensi- ja turvakotien liiton strategia 2020 - 2023

Ensi- ja turvakotien liitto on vahva erityisosaaja

Ensi- ja turvakotien liiton toiminnan tarkoituksena on turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen kehitykseen, tukea vanhemmuutta ja perhettä sekä ehkäistä perheväkivaltaa.

Liitto on erityisen tuen tarpeessa olevien perheiden tarpeiden ja vauva-ajan kehityksen, perhe- ja lähisuuhdeväkivallan, eroauttamisen sekä vauva- ja pikkulapsivaiheen päihdekysymysten vankka erityisosaaja. Liitto on haavoittavassa elämäntilanteessa elävien oikeuksien puolustaja ja monipuolisen avun tarjoaja. Laatu järjestelmä ja säännölliset auditoinnit varmistavat toiminnan laadun.

Toiminnan lähtökohtana on lapsen oikeudet ja lapsen edun turvaaminen yhteiskunnassa. Lapsi huomioidaan, hän tulee nähdäksi ja kuulluksi ja saa olla lapsi ilman aikuisten huolten kantamista. Se edellyttää vanhemmuuden tukemista. Liitossa kehitetään jatkuvasti asiantuntijuutta, vertais- ja vapaaehtoistoimintaa sekä vaikutetaan ja viestitään aktiivisesti yhteiskunnassa. Taloutta hoidetaan vastuullisesti.

Liiton strategia 2020 - 2023 ohjaa toimintaa

Ensi- ja turvakotien liiton strategia vuosille 2020-2023 on keskusjärjestön ja sen 30 jäsenyhteisön yhteinen strategia. Se määrittää yhteiset strategiset valinnat, joita painotetaan strategiakaudella kaikessa toiminnassa ja kaikilla toiminta-alueilla. Strategia antaa suuntaviivat ja yhteisen suunnan tulevien vuosien toiminnalle.

Keskusjärjestö ja jäsenyhteisöt laativat strategian pohjalta vuosittaiset omat toimintasuunnitelmansa ja arvioivat toiminnan toteutumista. Strategian rinnalla ovat eri sisältöalueiden laatukäsikirjat sekä keskusjärjestön laatukäsikirja, jossa määritellään toimintaperiaatteet ja toimintatavat yhteistyölle yhdistysten kanssa ja suhteessa toimintaympäristöön sekä hyvän hallinnon periaatteet. Strategia ja laatukäsikirjat tukevat toisiaan ja niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa.

Strategiassa on asetettu kullekin strategiselle tavoitteelle tavoitellut tulokset ja niiden arvioinnille kriteerit. Strategian toteutumisesta tehdään puolivälisarvio ja kokonaisarvio strategiakauden päättyessä.

Visio

- Jokainen on turvassa
- Liitto on haavoittavassa asemassa elävien oikeuksia sekä yhteiskunnan kestävästä kehitystä rohkeasti edistävä kansalaisjärjestö.

ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON STRATEGIA 2020 – 2023

Jokainen
on turvassa

Liitto on
haavoittavassa
asemassa elävien
oikeuksia sekä
yhteiskunnan
kestävää kehitystä
rohkeasti edistävä
kansalaisjärjestö.

1
Ihmisten
mahdollisuus
osallisuuteen ja
turvalliseen elämään
on vahvistunut.

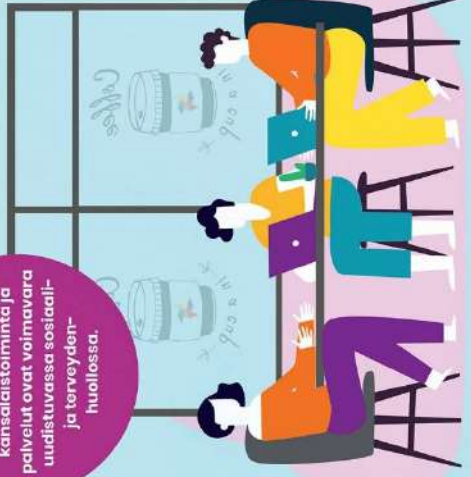
2

Vauvat, lapset
ja nuoret saavat
tarvittamansa tuen
ja laadukkaat
palvelut.

3

Liiton osaaminen,
kansalaistoiminta ja
palvelut ovat voimavara
uudistuvassa sosiaali-
ja terveyden-
huollossa.

4

Sosiaalisesti
ja ympäristön
kannalta kestävätkin
ratkaisut näkyvät
toiminnassamme.

- Liitossa on tehty kestävä kehityksen sitoumuksia ja vähennetty ympäristön kuormitusta.
- Yhdenvertaisuus, moninaisuus ja saavutettavuus näkyvät toiminnassa kautta linjan.
- Apua tarvitsevat ihmiset ja yhteistyökumppanit tuntevat liiton osaamisen, tarjoaman tuen ja käyttävät niitä aikaisempaa enemmän.
- Auttamisen tavat uudistuvat hyödyntäen etsivän työn keinoja ja digitaalisia mahdollisuuksia.
- Liitto on vahva toimija tuen ja palvelujen tarjoajana, yhteistyökumppanina alueilla ja osaisemmissa osittain alueellisesti osaisemmissa.
- Liiton toiminnan, sen kehittämisen ja tuen muotojen rahoitus on turvattu ja liitto menestyy laadukkaiden palvelujen tuottajana.

- Vauve- ja lapsiasaaminen ja vanhemmuuden tukeminen on vahvaa kaikissa toimintamuodoissa.
- Riskissä olevia nuoria on tavoitettu ongelmiensa ennaltaehkäisemiseksi ja auttamiseksi yhteistyössä muiden tahojen kanssa.
- Haavoittavissa olemään-tilanteissa elävien vauvojen, lasten ja nuorten tarpeet on otettu huomioon eri strategioissa ja niiden toteutuksessa.

- Vapaaehtoiset, kokemuksiasiantuntijat ja jäsenet ovat aktiivisesti mukana toiminnan kehittämisessä ja vaikuttamisessa.
- Sikäli- ja vauvavaiheen tärkeä merkitys lapsen tulevalle kehitykselle tunnustetaan ja perheet saavat tarvittamansa tuen riittävän varhain ja pitkäjänteisesti.
- Lähiisuhdeväkivallan, päihde- ja mielenterveysongelmien tai eron takia riskissä olevat lapset ja aikuiset on tavoitettu avun piiriin ja auttaminen on kokonaisvaltaista.
- Ylisukupolvisia huono-osaisuutta on katkaistu tuloksellisesti ja lapsiperheköyhyys on vähentynyt.

Strategian arviointi: tulostavoitteiden arviointikriteerit

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Vapaaehtoiset, kokemusasiantuntijat ja jäsenet ovat aktiivisesti mukana toiminnan kehittämisessä ja vaikuttamisessa.

- vapaaehtoisten, kokemusasiantuntijoiden ja jäsenten a) määrä on lisääntynyt b) oma kokemus osallisuudesta on myönteinen
- kokemusasiantuntijakoulutus on vakiinnutettu säännölliseksi
- vapaaehtoisten, kokemusasiantuntijoiden ja jäsenten aloitteita on huomioitu toiminnan kehittämisessä

Sikiö- ja vauvavaiheen tärkeä merkitys lapsen tulevalle kehitykselle tunnustetaan ja perheet saavat tukea riittävän varhain ja pitkäjänteisesti.

- kuntien ja muiden järjestämisvastuussa olevien tahojen suunnitelmissa ja resurssoinnissa näkyy sikiö- ja vauvavaihe
- odotusaikana apua saaneiden määrä on kasvanut palveluissamme
- asiakkuuksien kesto on pidentynyt

Lähisuhdeväkivallan, päihde- ja mielenterveysongelmien tai eron takia haavoittavissa tilanteissa olevat lapset ja aikuiset on tavoitettu avun piiriin ja auttaminen on kokonaisvaltaista.

- edellä todetuista syistä avun piiriin päässeiden määrä on kasvanut erityisesti matalan kynnyksen tuen muodoissa ja tuen muotojen resurssointi on parantunut
- lasten avunsaanti on parantunut
- asiakkaiden polku on ehyt tuen muodosta toiseen
- asiakastyössä tehdään yhteistyötä toimija- ja sektorirajat ylittäen

Ylisukupolvista huono-osaisuutta on katkaistu tuloksellisesti ja lapsiperheköyhyys on vähentynyt

- on kehitetty tiedonkeruuta ylisukupolvisen huono-osaisuuden ilmiöstä palveluissamme
- huostaanottojen määrä on vähentynyt palvelujen piirissä olleilla
- on vaikutettu onnistuneesti lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi sotu-uudistuksessa
- yhdistysten toiminnassa on otettu käyttöön asiakkaiden tueksi talouden hallinnan työvälineitä

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Vauva- ja lapsiosaaminen ja vanhemmuuden tukeminen on vahvaa kaikissa toimintamuodoissa

- vauva- ja lapsiosaamisen koulutus ja vanhemmuuden tukeminen on systemaattista ja eri toimintamuotojen yhteistä
- lasten kokemus saamastaan avusta on myönteinen
- lastenryhmiä järjestetään säännöllisesti eri toiminnoissa

Riskissä olevia nuoria on tavoitettu ongelmien ennaltaehkäisemiseksi ja auttamiseksi yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

- nuorille on tuotettu tietoa ja luotu keskusteluun mahdollisuuksia esimerkiksi verkossa
- nuorille suunnatut auttamisen muodot ovat kehittyneet ja nuorten tavoittaminen avun piiriin on parantunut
- yhteistyö nuorten kanssa työskentelevien tahojen kanssa on lisääntynyt

Haavoittavissa elämäntilanteissa elävien vauvojen, lasten ja nuorten tarpeet on otettu huomioon eri strategioissa ja niiden toimeenpanossa.

- haavoittavissa tilanteissa olevien tarpeet näkyvät lapsistrategian tavoitteissa ja toimeenpanossa
- lasten ja nuorten tarpeet näkyvät Istanbulin sopimuksen toimeenpanossa

3) Liiton osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosi-aali- ja terveydenhuollossa

Apua tarvitsevat ihmiset ja yhteistyökumppanit tuntevat liiton osaamisen, tarjoaman tuen ja käyttävät niitä aikaisempaa enemmän.

- toteutetaan tunnettuus- ja mainetutkimus
- palveluiden ja tuen käyttö on lisääntynyt

Auttamisen tavat uudistuvat hyödyntäen etsivän työn keinoja ja digitaalisia mahdollisuuksia.

- chattien aukioloajat ovat lisääntyneet ja niiden käyttö on laajentunut
- uusia etsivän työn ja digitaalisen tuen muotoja on kehitetty

Liitto on vahva toimija tuen ja palvelujen tarjoajana, yhteistyökumppanina alueilla ja osaamisemme on mukana alueellisissa osaamiskeskitymissä

- yhdistysten tarjoama tuki ja palvelut näkyvät kuntien tai alueiden palvelustrategioissa ja käytännön toiminnassa yhteistyökumppanuuksina

- yhdistykset ovat jalkautuneet toiminta-alueellaan toimiviin perhekeskuksiin vauva-, väkivalta- ja eroauttamisen osaamisella
- liitto on kehittämiskumppanina sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisissä osaamis- ja tukikeskuksissa (OT-keskuksissa)
- Yhdistykset ja keskusjärjestö on edustettuna useimmissa alan käytäntöihin liittyvissä selvityksissä ja kehittämisessä

Liiton toiminnan, sen kehittämisen ja tuen muotojen rahoitus on turvattu ja liitto menestyy laadukkaiden palvelujen tuottajana

- monirahoitteisten (avustusten ja kuntien rahoituksen varassa olevien) tuen muotojen avustukset on turvattu
- riippuvuus yhdestä rahoittajasta on pienentynyt, on löytynyt uusia rahoituskanavia ja varainhankintaa on kehitetty ja systematisoitu
- joka vuosi keskusjärjestöön saadaan vähintään yksi uusi yhteistyössä yhdistysten kanssa toteutettava toimintaa uudistava kehittämishanke

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Liitossa on tehty kestävän kehityksen sitoumuksia ja vähennetty ympäristön kuormitusta

- liiton kannalta keskeiset YK:n kestävän kehityksen tavoitteet tunnetaan ja niitä hyödynnetään kehittämis- ja vaikuttamistoiminnassa
- keskusjärjestö ja vähintään puolet jäsenyhdistyksistä on tehnyt kestävän kehityksen sitoumuksen, jossa on määritelty keinot toteuttaa sosiaalisesti kestävä kehitys ja vähentää ympäristön kuormitusta
- keskusjärjestö mittaa oman hiilijalanjälkensä ja pienentää sitä strategiakaudella

Yhdenvertaisuus, moninaisuus ja saavutettavuus näkyvät toiminnassa kautta linjan.

- monikulttuurisuuteen liittyvä osaaminen ja työmenetelmät ovat vahvistuneet kaikissa toimintamuodoissa
- tuotetuissa aineistoissa on huomioitu yhdenvertaisuus, moninaisuus ja monikulttuurisuus

3. VUOSI 2021

Vuosi 2021 on yhdistyksemme 75. toimintavuosi. Se antaa aihetta juhlaan. Vuonna 1946 perustetun yhdistyksemme jatkaa työtään syvälle päijät-hämäläiseen maaperään juurtuneena. Sen varaan on hyvä rakentaa tulevaakin.

Tuleva vuosi on ”Jokainen on turvassa” –otsikoidun näljävuotisen strategiakauden 2020 – 2023 toinen vuosi. Vuoden alussa kukaan meistä ei aavistanut, miten monella tavalla elämämme ja työmme joutui muutokseen korona-epidemian johdosta. Tätä toimintasuunnitelmaa tehdään nyt korona-ajan kokemuksella tietäen epidemian vielä jatkuvan tulevanakin toimintavuonna.

Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän toiminta luo keskeisesti toimintaympäristömme puitteet. Päijät-hämäläisten perheiden tarpeisiin tulee vastata kumppanuuden ja yhteistyön hengessä. Toimintaympäristön muuttuessa järjestökentän sisäistä yhteistyötä on kehitettävä. Päijät-Hämeeseen on perustettu Järjestöfoorumi, jonka toiminta käynnistyy varsinaisesti tulevana vuonna. Järjestönä haluamme onnistua yhdistyskentän yhteistyöllä, erityisesti lapsiperhetoimijoiden keskinäisellä kumppanuudella, vakiinnuttamaan paikkamme SOTE- ja perhekeskusten toiminnassa ja tulevassa Hyvinvointialue -rakenteessa. Toimintamme kannalta on tärkeää turvata se, että palveluidemme käyttö on mahdollista myös yli maakuntarajojen.

Yhdistyksemme edustaja on mukana perhekeskustoimintaa johtavassa ja koordinoivassa maakunnallisessa LAPE-yhteistyöryhmässä edustaen samalla seudullisia lapsiperhetoimijoita. Perhekeskusmainen verkostoituva toiminta ja lapsiperhepalveluihin liittyvä lapsi- ja perhelähtöinen toimintakulttuurin suunta on järjestötoimijoille tuttu ja keskeinen sisältö. Perhekeskusten toiminta vahvistuu merkittävästi alkuvuodesta Lahteen avautuvan Perhekeskuksen myötä. Myös muualla maakunnassa perhekeskusmainen toiminta on vahvistumassa. Yhdistyksemme mukanaolo edellyttää meiltä aktiivisia ponnisteluja.

Yhdistyksemme toiminta perustuu pitkään kokemukseemme ja arvopohjaan, jossa sitoudumme lapsen edun turvaamiseen yhteiskunnassa ja kaikessa päätöksenteossa. Toimintamme tuottamia lisäarvoja ovat sisällöllinen ja ammatillinen asiantuntemus, järjestölähtöinen palvelutuotanto, vaikutustoiminta, vapaaehtoistoiminta sekä vertaistuki ja kokemusasiantuntemus.

Taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen muuttuvissa rahoitus-, järjestämis- ja tuotantorakenteissa edellyttää toimenpiteitä. SOTE-uudistus on juuri nyt ottamassa ratkaisevia askeleita. Tulevaisuuden SOTE-keskukset, perhekeskusten toiminta ja kohtaamispaikat niiden osana luovat uutta toimintakulttuuria ja -käytäntöjä. Yhdistyksemme tavoitteena on olla Päijät-Hämeessä mukana tämän uudistustyön tavoitteissa, rakenteissa, resurssien jaossa ja

ennen kaikkea asiakasrajapinnassa kaikkien osaamisalueidemme osalta. Tässä muuttuvassa tilanteessa on tärkeää edelleenkin pitää huolta perustyömme toimivuudesta ja laadusta, työn vaikuttavuuden esiin tuomisesta ja vahvasta kumppanuuteen perustuvasta toimintakulttuurista.

Hyvä yhteistyö STEAn kanssa jatkuu. Korona-ajan vaikutukset loivat uhkakuvia, joita maamme hallituksen johdolla ratkottiin onnistuneesti pahimpien uhkien toteutumisen välttämiseksi. Tuomme Päijät-Hämeeseen merkittävän määrän euroja saaminamme avustuksina. Avustusten kokonaismäärä vuodelle 2021 noudattaa pääosin aiempaa linjaa turvaten perustyömme jatkuvuuden. Meille tärkeä lasten kanssa tehtävä väkivalta- ja turvallisuustyö ei saanut rahoitusta. Sen suhteen jatketaan Hyvinvointiyhtymän kanssa neuvottelua toiminnan turvaamiseksi.

Yhteistyö Ensi- ja turvakotien liiton kanssa on merkittävä tuki työllemme monien kehittämissankkeiden ja eri osaamisalueidemme koordinaation kautta. Olemme mukana liittomme Vaikuttavuus esiin –hankkeessa. Hanke on tuottanut keinoja ja malleja, joiden avulla onnistumme aiempaa paremmin luomaan kuvaa työmme vaikuttavuudesta.

Lastensuojelujärjestönä yhdistyksemme vastaa kasvavaan tuen tarpeeseen sekä jatkuvan uudistamisen haasteeseen. Yhdistyksemme toiminnan merkitys ketteränä nopeaan reagointiin kykenevänä kansalaisjärjestönä korostuu toimintaympäristön muutoksessa ja siihen liittyvässä kehittämistyössä. Kansalais-, vapaaehtois- ja vertaistoiminnan, erilaisten matalan kynnyksen palvelujen, auttavien puhelimien ja nettipalveluiden kiinnostavuus ja merkitys tulee kasvamaan. Viimemainittujen tärkeys tuli erityisesti nähtäville korona-epidemian siirrettyä työntekijöitä etätöihin ja asiakassuhteet suurelta osin etäyhteyksinä hoidettaviksi. Nämä menettelyt tulevat jatkumaan osin myös tulevana vuonna.

Korona-aika on vaikeuttanut kaikkien perheiden selviytymistä, mutta erityisesti se on koskettanut haastavassa elämäntilanteessa olevien perheiden tilannetta. Nyt tarvitaan vankkoja ammatillisia, turvallisuutta vahvistavia, vanhemmuutta tukevia, kuntouttavia ja perheiden rinnalla kulkevia palveluita.

Vauvaperhetyön palveluiden toimivan kokonaisuuden haasteena on toimiva nivoutuminen osaksi perhekeskusten toimintaa. Tiedotus ja markkinointi niin palveluiden käyttäjien kuin maksajienkin suuntaan jatkuu. **Ensikodin** henkilökunta on osallistunut yhteisökuntoutuksen prosessikoulutukseen, jonka kautta lisätään asiakkaiden osallisuutta ja vertaisuutta. Vapaaehtoistoiminnan ja kokemusasiantuntijoiden mukanaoloa toiminnassa jatketaan ja kehitetään. **Baby blues -toiminnan** asiakas- ja verkostotyötä kehitetään ottaen huomioon vauvaperheiden muuttuvat tarpeet. **Päiväryhmä Peukaloisen** toiminnassa panostetaan asiakasläh- töisen ja osallistavan työn kehittämiseen. Muuttuvassa toimintaympäristössä säilytetään toimivat yhteydet yhteistyökumppaneihin ja luodaan uusia verkostoja asiakastyön tueksi.

Vauvalähtöistä päihdekuntoutusta tekevä Pidä kiinni® **Avopalveluyksikkö Jannikan** hyvin käynnistynyt Päijät-Hämeeseen juurtunut työ jatkuu toimivissa tiloissa. Jannikassa tuetaan

lasta odottavia sekä vauva- ja alle kolmivuotiaiden perheitä, joissa toisella tai molemmilla vanhemmalla on tai on ollut päihteen käyttöä. Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan myötä monipuolistunut vauvaperheille suunnattu vauvaperhetyömme on palvelukokonaisuus, joka toimii yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, takaa hyvällä tavalla erilaisia ammatillisuuteen ja vertaisuuteen perustuvia tuen muotoja aina etsivästä ja tavoittavasta, hyvinvointia tukevasta ja ennaltaehkäisevästä avusta vahvaan yksilölliseen tukeen saakka.

Turvakotityö yhdessä Väkivaltatyön Avopalvelun kanssa on toimiva kokonaisuus, joka mahdollistaa osaavan ja monipuolisen avun ja tuen. Perheväkivaltatyön osalta vahva seudullinen verkostoissa (Turvallisuusverkosto ja Seudullinen perheväkivaltatyötä koordinoiva työryhmä) tapahtuva yhteistyö ja perhe-elämän turvallisuuteen painottuva näkökulma ovat tuoneet lisäarvoa sekä ennaltaehkäisevään että vahvaa väliintuloa edellyttävään työhön. Perheväkivaltaa ehkäisevän työn kehittämisen tulee jatkossa olla selkeämmin seudullisen Perhekeskustoiminnan kehittämistyön osa-alue.

Väkivaltatyön Avopalvelu vastaa tiiminä omasta toimintakokonaisuudestaan. Laadukasta asiakastyötä, verkostoissa tapahtuvaa työtä ja vaikutustoimintaa jatketaan. Lasten ja nuorten auttamiseen keskittyvä Tukea ja turvaa tässä ja nyt –lapsi ei voi odottaa! –hankeen rahoituksen päätyttyä työn jatkuminen on kuitenkin turvattava.

Turvakotitoiminta kuuluu valtion rahoituksen ja THL:n valtakunnallisen koordinaation piiriin. Turvakotityön kehittämisen painopisteinä on asiakkaiden osallisuuden ja turvallisen elämän edistäminen, asiakkaiden palvelupolkujen ja verkostojen vahvistaminen sekä lasten kanssa tehtävän työn kehittäminen.

Lapsiperheiden avopalvelun tiimi on organisaatiomme päivytyksen myötä muuttunut. Se on nyt toimintojen kokonaisuus, jonka toiminnan tavoitteena on tarjota perheille sekä ammatillista että vertaistukea erilaisissa elämäntilanteissa ja vahvistaa lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutussuhdetta.

Ero lapsiperheessä -toiminnan päätavoitteena on perheen tukeminen erilaisissa elämäntilanteissa sekä lapsen ja vanhemman vuorovaikutussuhteen vahvistaminen. Työn juurtuminen keskeiseksi osaksi päijät-hämäläisiä lapsiperhepalveluita ja perhekeskustoimintaa on vuonna 2021 keskeinen painopistealue. Yhdistyksemme vakiintunutta ja osaavaa henkilökuntaa tulee hyödyntää perhepalveluita kehitettäessä.

Perhetuvan avoin päivätoiminta ja vertaisryhmätoiminta tavoittaa edelleen enenevässä määrin vauva- ja pikkulapsiperheitä. Perhetuvan toiminta on näyttänyt suuntaa valtakunnalliselle perhekeskusten Kohtaamispaikkatyön kehittämislle. Kohtaamispaikkatyön riittävä resurssointi on varmistettava Lahden kaupungin uudistaessa organisaatiotaan.

Mieskaveritoiminnan tunnettuutta pyritään parantamaan koko maakunnan alueella. Uusien mieskavereiden rekrytointia ja siihen liittyvän koulutuksen rakennetta ja sisältöä kehitetään yhteistyössä mieskaveritoiminnan valtakunnallisen organisaation kanssa.

Vapaaehtoistoiminnan koordinoitua jatketaan Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan työryhmämme työn tuella. Toiminnan tarkoituksena on tarjota kansalaisille osallistumismahdollisuuksia, luoda toimiva yhteistyö työmuotojemme vapaaehtoistoiminnan osalta ja vahvistaa yhdistyksen näkymistä ja toimimista kansalaisjärjestönä.

Yhdistyksemme Vauvaperhetyöryhmä kehittää ja koordinoi vauvaperhetyön sisältöjä ja varmistaa osaltaan ammatillisen tuen toteutumisen yhdistyksen työmuotojen kesken. Yhdistyksemme Lapsityöryhmä koordinoi lasten kanssa tehtävää työtä huolehtien lapsille ja nuorille saatuja lahjoitusten ja avustusten käytöstä järjestämällä iloa ja myönteisiä kokemuksia tuottavia tapahtumia yhdessä eri yhteistyötahojen kanssa. Työsuojelutoimikunta toimii turvallisten ja terveellisten työolosuhteiden takaamiseksi ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi.

Yhteistä työtä jatketaan yhdessä jäsenistön, johtokunnan, osaavan henkilöstön ja enenevässä määrin myös vapaaehtoistemme kanssa. Johtokunnan työn painopisteenä vuonna 2021 on pitää yllä yhteiskunnassa tapahtuvissa muutoksissa kansalaisjärjestön näkökulmaa ajaen samalla yhdistyksemme asiaa, jotta SOTE-uudistuksen toteutuessa meillä on oma tärkeä paikkamme Päijät-Hämeessä lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä.

Lahti on Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021, jonka toteuttamisessa olemme mekin osaltamme mukana. Juhlavuotemme sitoudumme sosiaalisen kestävyuden parantamiseen vähentämällä eriarvoisuutta turvatessamme väkivallan, vauvaperheiden selviytymisen ongelmien, eron tai päihteiden vuoksi haavoittavissa elämäntilanteissa oleville pääsyn avun piiriin.

Marraskuussa 2021 saamme järjestää yhteistyössä keskusjärjestömme kanssa juhlavuotemme huipennukseksi valtakunnallisen Vauvafoorumin täällä Lahdessa!

Nuorekkaan 75 -vuotiaan yhdistyksemme työtä ohjaa yhteinen visiomme:

Jokainen on turvassa

Toimintamme ydin on lapsen oikeus turvalliseen elämään.

10.12.2020

Jukka Ihalainen

toiminnanjohtaja

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY

4. VAUVAPERHETYÖ

4.1 ENSIKOTI

Ensikoti tarjoaa ympärivuorokautista tukea vauvaperheille. Ensikodilla tuetaan vauvan ja vanhemman hyvää suhdetta ja opetellaan arkielämän ja vauvanhoidon taitoja yhdessä kädestä pitäen. Ensikodilla vauva saa turvallisen kasvuympäristön, jossa vauvan tarpeet tulevat tunnistetuksi ja vastatuksi ja vauva voi hyvin. Perhe voi tulla ensikotiin jo raskausaikana, jolloin voidaan tukea vanhemman ja masuvauvan välisen suhteen muodostumista. Ensikotitoiminnan painopisteenä on tukea vauvan ja vanhempien välistä vuorovaikutusta, vauvan hyvän hoidon toteutumista, vahvistaa kiintymyssuhdetta sekä vanhempien voimavaroja. Kuntoutuksessa hyödynnetään vauvaperhetyön menetelmiä, yhteisöä ja vertaistukea. Vauvojen kanssa työskennellään sekä yksilöllisesti ja ryhmissä.

Ensikoti on tarkoitettu perheille, jotka tarvitsevat tiivistä ympärivuorokautista tukea vanhemmuuteen. Ensikotiin tulon taustalla voi olla esimerkiksi mielenterveysongelmia, päihde- ja/tai väkivaltakokemuksia, omien tukiverkostojen puuttumista, uupumusta tai muita elämäntilanteeseen liittyviä kriisejä tai traumaattisia elämänvaiheita. Ongelmat ovat usein kasautuneita ja ylisukupolvisia.

Perheet ohjautuvat ensikotiin sosiaalitoimen kautta. Ensikodin kuntoutus on perhettä vakauttavaa ja se suunnitellaan perheen yksilölliset tarpeet huomioiden. Perhekohtaista työtä arvioidaan säännöllisesti perheen ja lähettävän tahon kanssa.

Ensikodin henkilökunnalla on sosiaali- tai terveydenhoitoalan AMK-koulutukset ja lisäksi muita vauvaperhetyöhön liittyviä täydennyskoulutuksia. Työntekijät osallistuvat liiton koulutus- ja työkokouspäiville ja ovat mukana vauvaperhetyön verkostoissa ja koulutuspäivissä.

Muuttuvasta ympäristöstä ja vallitsevasta koronatilanteesta johtuen vahvistetaan edelleen yksilö- ja perhekohtaista työskentelyä.

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Vuonna 2021 vahvistetaan ensikotitoiminnan kehittämistä ja suunnittelua yhdessä asiakkaiden kanssa. Ensikodin henkilökunta on osallistunut yhteisökuntoutuksen prosessikoulutukseen, jonka kautta lisätään ensikodin asiakkaiden osallisuutta ja vahvistetaan vertaistuen vaikutusta ensikotityössä. Ensikodin viikkorakenteeseen kuuluvilla arkisin toteutuvilla aamuturinoilla vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja osallistetaan asiakkaita enenevässä määrin osallistumaan yhteisön toimintojen rakentumiseen sekä tukemaan toisiaan yksilötason tavoitteiden saavuttamisessa. Ensikodin toiminnassa hyödynnetään yhdistyksen muita toimintoja asiakaslähtöisesti.

Ensikodin toiminnassa mallinnetaan vauvaperheen hyvää päivärytmiä. Ensikodilla on laadittu toimintaa ohjaava viikkorakenne, jossa ryhmätoiminnot, ruokailut sekä vauvantahtiset ulkoilut ja vauvan iltatoimet vahvistavat vauvaperheen arkea. Viikon ja päivän rakenteet vakauttavat perheen arkea ja toimivat vanhempien toimintaa ohjaavina elementteinä.

Riittävän pitkäkestoisen ensikotijakson aikana ensikodin asiakkaiden vanhemmuus sekä varhainen vuorovaikutus ja kiintymyssuhde sikiö- ja vauva-aikana kehittyy. Vanhemmat luottavat omaan vanhemmuuteensa siinä määrin, että he kokevat omaan kotiin siirtymisen vauvan kanssa turvalliseksi. Asiakkaan kotiutuessa kotiin annettavat ja muut tarvittavat avopalvelut sekä vanhemman omat hoitokontaktit on valmiiksi suunniteltu. Ensikotijakson aikana pidetään yllä hyvää yhteistyötä asiakkaan kotikunnan sosiaalitoimen kanssa ja pyritään siihen, että ensikotijakson jälkeen perheen kotiin palveluita tuottavat tahot aloittaisivat työskentelyn jo ensikodilta käsin toteutuvien kotijaksojen aikana.

Vapaaehtoistoiminta osana ensikotityötä jatkuu ja sitä kehitetään edelleen asiakaslähtöisemmäksi. Vauvaperhetyön vapaaehtoiset ovat mukana toiminnassa etukäteen sovittuina aikoina hoitamassa vauvoja. Vapaaehtoiset voivat myös olla ohjaamassa ensikodin asiakkaita mm. osallistumaan urheilu- tai kulttuuritapahtumiin. Vapaaehtoisten on mahdollista osallistua yhdistyksen järjestämiin vapaaehtoisten yhteisiin jatkokoulutuksiin ja virkistykseen.

Ensikoti tekee tiivistä yhteistyötä yhdistyksen vapaaehtoisten Doula-synnytystukihenkilöiden kanssa ja ensikodissa oleville perheille tarjotaan aktiivisesti Doulaa mukaan synnytykseen.

Ensikotityössä kehitetään kokemusasiantuntijoiden käyttöä. Ensikodilla pidempään olleet asiakkaat voivat olla esimerkiksi esittelemässä ensikodin toimintaa uusille asiakasperheille tai kertomassa kokemuksiaan tutustumiskäyntien aikana.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Ensikotitoiminnan yhteistyöverkostoissa tuodaan esille jo sikiöaikaisen työskentelyn tärkeyttä ja pyritään vaikuttamaan siihen, että perheet voisivat tulla ensikodille jo raskausaikana. Raskausaikainen työskentely vahvistaa äidin positiivisia mielikuvia kohtuvauvasta ja tukee äidin ja vauvan varhaista vuorovaikutussuhdetta.

Ensikodilla on valmius työskennellä erityistä tukea tarvitsevien perheiden kanssa. Ensikodin toiminnassa hyödynnetään Mannerheimin lastensuojeluliiton ryhmätoimintamallin mukaista Vahvuutta vanhemmuuteen -työskentelyä sekä Hoivaa ja leiki; raskaus- ja vauva-ajan ryhmä- ja perheinterventiokoulutuksen mukaista toimintaa. Ryhmätyöskentelyn ohella mentalisaatioon pohjautuvaa työtettä hyödynnetään vahvasti yksilö- ja perhekohtaisessa työskentelyssä. Ensikodin työntekijöillä on lisäkoulutuksena mm. mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinto, Ensi- ja turvakotien liiton järjestämä vauva- ja väkivaltatyön prosessikoulutus, MIM-vuorovaikutushavainnointikoulutus, Theraplay-koulutus, yhteisökuntoutuskoulutus sekä Lapset puheeksi -koulutus. Työntekijät osallistuvat Traumaterapiakeskuksen järjestämään vuoden mittaiseen kriisi- ja traumatyön koulutukseen. Työntekijöiden ammattitaidon kehittämistä huolehditaan ja koulutussuunnitelmassa huomioidaan asiakasrakenteesta nousevat tarpeet.

Koulutuksista saatua tietoa hyödynnetään asiakkaille tarjottavien palvelujen kehittämisessä. Ensikodin toiminnassa noudatetaan Ensi- ja turvakotien liiton laatimia vaativan vauvatyön laatukriteerejä. Asiakkaille tarjotaan yksilön tarpeet huomioiden tasapuoliset ja asiakasta arvostavat palvelut.

Ensikodilla on mahdollista järjestää vauvojen unirytmitystä yhdessä vanhemman kanssa. Muutos vauvojen uni- ja päivärytmissä estää vanhempien uupumista ja vahvistaa vanhempien voimavaroja arjessa.

Asiakkailta kerätään ensikotijakson lopussa kirjallinen palaute sekä jakson aikana suullista palautetta. Palautetta pyydetään myös yhteistyökumppaneilta. Ensikoti osallistuu Ensi- ja turvakotien liiton Vaikuttavuus esiin -hankkeeseen, jonka avulla saadaan tietoa

asiakkaan kokemasta saadun palvelun vaikuttavuudesta. Palautteet käydään läpi työryhmässä kaksi kertaa vuodessa.

3) Ensikodin osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Ensikodilla järjestetään muuttuvan ympäristön erityistilanteet huomioiden Avoimien ovien päiviä sekä lähetetään yhteistyökumppaneille tiedotteita ensikodin työstä. Avoimiin oviin kutsutaan yhteistyökumppaneita laajasti ensikotityön tutuksi tekemiseksi lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalityön työntekijöille, neuvolan terveydenhoitajille sekä erikoissairaanhoidon työntekijöille. Myös sosiaalisessa mediassa tuodaan esille ensikodissa tehtävää työtä ja luodaan positiivisia mielikuvia ensikotityön sisällöistä. Ensikodin työntekijöitä osallistuu yhdessä muiden toimijoiden kanssa vauvaa odottavien perheiden kohtaamispaikkaan – Haikarakahvilaan sekä perhevalmennukseen.

Ensikoti toimii hyvässä yhteistyössä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän sekä muiden ensikodille asiakkaita ohjaavien tahojen kanssa ja työskentelyä kehitetään asiakastilanteista esiin nousevien tarpeiden mukaisesti.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Ensikodilla tehostetaan jätteen lajittelua ja selkeytetään edelleen jätteen lajittelun ohjeistusta. Ruokahuollon osalta pyritään vähentämään ruokahävikkiä ja suositetaan ruokavalinnoissa kotimaisia tuotteita ja lähiruokaa. Pesuainevalinnoissa kiinnitetään huomiota ympäristöystävällisyyteen. Toimitiloissa kiinnitetään huomiota esteettömyyteen ja turvallisuuteen, kaiteet tukevat liikkumista ja lapsiportit rajaavat taaperoikäisten liikkumista tarvittaessa. Henkilökunnan osaamista monikulttuuristen asiakkaiden kohtaamiseen ja palvelujen tuottamiseen vahvistetaan.

4.2 VAUVAPERHETYÖN AVOPALVELUT

4.2.2 BABY BLUES -VAUVAPERHETYÖ

Baby blues -vauvaperhetyö on ennaltaehkäisevää ja matalankynnyksen toimintaa vauvaperheille. Se on myös ongelmia tunnistavaa ja niitä korjaavaa lyhytkestoista ammatillista apua vauvaa odottaville ja vauvaperheille. Toiminnan tavoitteena on ehkäistä vanhempien uupumista ja vanhemmuutta kuormittavaa stressiä. Toiminta tukee myös masennuksesta toipumista ja perheen jäsenten keskinäistä toimivaa vuorovaikutusta

sekä ilon löytymistä vauvasta ja vanhemmuudesta. Odotusaikaisessa Baby blues -työskentelyssä vanhempia vahvistetaan tulevaan synnytykseen ja vanhemmuuteen sekä pyritään vähentämään mahdollista odotusajan ja synnytyksen jälkeistä masennusta. Baby blues -toiminta tarjoaa ohjausta ja tukea vauvojen vanhemmille kotona tehtävään unirytmitykseen. Työmuoto on mukana valtakunnallisessa vauvaperheiden chat-tukitoiminnassa sekä perhevalmennuksissa. Muuttuvasta ympäristöstä sekä erityislanteesta johtuen asiakastyötä toteutetaan lähitapaamisten ohella myös etätapaamisina.

Vapaaehtoisten toteuttamalla Doula-tukihenkilötoiminnalla tuetaan jo raskausaikana erityistä tukea tarvitsevia äitejä tai vanhempia hyvään ja turvalliseen synnytyskokeemukseen. Vapaaehtois-doula voi tukea vanhempia sairaalasta kotiin siirryttäessä myös vauvanhoidossa tai varhaisessa imetyksessä lapsivuodeaikana. Tarjoamme myös tarvittaessa etä-doulausta, puhelun, WhatsAppin tai Teamsin välityksellä, jos tapaamisiin ei ole muuten mahdollisuutta. Doula-synnytystukihenkilötoiminnassa on mukana kaksitoista perehdytettyä vapaaehtoista. Vapaaehtoisia tuetaan säännöllisillä ryhmätapaamisilla, työnohjauksella sekä toimintaan liittyvällä koulutuksella.

Työntekijällä on AMK-koulutus sekä perheterapiakoulutus, lisäksi vaativaan vauvatyöhön liittyvää koulutusta. Työntekijällä on säännöllinen työnohjaus ja hän osallistuu Ensi- ja turvakotien liiton koulutus- ja työkokouspäiville.

Strategian mukaiset tulostavoitteet vuodelle 2021:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Baby blues -toiminnassa autetaan perheitä löytämään omat voimavaransa ja luomaan toimivia verkostoja tuekseen. Tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin masentuminen ja muun perheen uupuminen sekä vahvistaa toimivaa vuorovaikutusta lasten ja vanhempien välillä. Toiminnan avulla tuetaan vanhempien jaksamista arjessa sekä vauvan iän ja kehityksen mukaisen unirytmien löytymistä. Raskaudenaikaisen työskentelyn ensisijaisena tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin stressiä ja muita kielteisiä tunteita kohtuvauvaa kohtaan. Vanhempia tuetaan ja rohkaistaan tulevassa synnytyksessä. Toiminta on perheille maksutonta ja palveluun pääsee ilman lähetettä.

Asiakastyön päättyessä asiakkailta pyydetään kirjallinen palaute, jossa arvioidaan mm. tuen vaikuttavuutta vanhemmuudessa jaksamisessa tai arjenhallinnassa. Asiakkaan

toimintaan ohjaavalta taholta pyydetään yhteistyön aikana suullinen tai kirjallinen palaute.

Doula-vapaaehtoistoiminnan seurannan ja arvioinnin tukena ovat Ensi- ja turvakotien liiton järjestämät valtakunnalliset tapaamiset sekä säännölliset yhdistyksen omat vapaaehtoisten ryhmätapaamiset. Asiakkailta pyydetään palautetta Webropol-kyselyllä tukisuhteen päätyttyä ja doula-vapaaehtoisilta pyydetään palautetta kerran vuodessa. Vapaaehtoiset osallistuvat myös doula-iltojen ja lisäkoulutusten sisältöjen suunnitteluun.

2) *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut*

Palvelun laatua ja asiakastyön tarpeita seurataan säännöllisesti Vaikuttavuus esiin-hankeessa kehitetyn työkalun avulla. Baby blues -toiminnan asiakas- ja verkostotyötä kehitetään ottamalla huomioon vauvaperheiden muuttuvat tarpeet. Työmuotoa ohjaavat valtakunnalliset Baby blues -vauvaperhetyön laatuksiteerit ja Ensi- ja turvakotien liiton järjestämät säännölliset valtakunnalliset työkokoukset. Yhteistyötä tehdään tiiviisti Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vauvaperheiden kanssa toimivien tahojen, esim. neuvoloiden ja lapsiperheiden kotipalvelun kanssa.

Unirytmitysohjauksella tuetaan vanhempia toteuttamaan kotirytmitys alle vuoden ikäiselle lapselle. Tuen avulla lisätään vanhempien tietoa vauvan unirytmiiin liittyen sekä lisätään vanhempien taitoja toteuttaa unirytmitystä itse kotona. Jalkautuvana työnä työntekijä tapaa vauvaperheitä neuvolan tiloissa Lahdessa, Orimattilassa ja Salpakan-kaalla. Tavoitteena on aloittaa vuoden 2021 aikana asiakastapaamiset myös Lahden keskustan perhekeskuksessa. Koronatilanteesta johtuen unirytmitysohjausta toteutetaan myös etätapaamisina, puhelujen ja chatin avulla. Muutos vauvojen vuorokausi- tai unirytmityksessä estää vanhempien uupumista ja tukee arjessa jaksamista.

Doula-vapaaehtoistoimintaa vahvistetaan ja kehitetään edelleen vastaamaan sekä raskaudenaikaisia että synnytyksen jälkeisiä tarpeita. Raskausaikaista vertaistukitoimintaa kehitetään edelleen, samoin etä-doulaukseen liittyvää toimintaa. Doula-toiminnassa huomioidaan erityisen tuen piirissä olevien vanhempien ja yksin odottavien tarpeet.

Asiakkailta pyydetään työskentelyn päättyessä palautetta mm. siitä, onko oma kokemus vanhempana pärjäämisestä lisääntynyt työskentelyn aikana. Myös asiakkaan toimintaan ohjanneelta taholta pyydetään palautetta yhteistyön sujuvuudesta, kehittä-

misehdotuksista ja asiakkaan saamista hyödyistä. Saatua palautetta hyödynnetään työn kehittämisessä.

3) *Baby blues -vauvaperhetyön osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa*

Baby blues -vauvaperhetyö tekee tiivistä yhteistyötä muiden vauvaperheiden kanssa työskentelevien tahojen, sekä Päijät-Hämeen keskussairaalan kanssa. Baby blues-vauvaperhetyöstä, doula-vapaaehtoistoiminnasta sekä unirytmiohjauksesta tiedotetaan erilaisissa tapahtumissa sekä sosiaalisessa mediassa. Asiakastyössä jalkaudutaan Perhetuvalle sekä eri yhteistyötahojen toimipisteisiin, neuvoloihin ja perhekeskuksiin. Työntekijä on mukana neuvoloiden järjestämissä perhevalmennuksissa sekä vauvaa odottavien kohtaamispaikka Haikarakahvilan toiminnassa. Vapaaehtoisten doula-synnytystukihenkilöiden tukea tarjotaan erityisen tuen tarpeessa oleville perheille, näin vahvistetaan perheiden yhdenvertaista asemaa yhteiskunnassa ja palveluissa.

Baby blues –työntekijä kuuluu kuntien ja järjestöjen vauvaperheiden kanssa työskentelevien työntekijöiden vauvaverkostoon. Verkoston tavoitteena on kehittää ja järjestää joustavaa ja nopeasti vauvan ja vanhempien tarpeeseen reagoivaa toimintaa, huolehtia tiedottamisesta sekä antaa konsultaatio- ja vertaistukea vauvaperhetyöntekijöille. Työntekijä on mukana Päijät-Hämeen vapaaehtoisverkoston toiminnassa.

Baby blues -vauvaperhetyössä toimii vakinaisesti yksi perheterapiakoulutuksen saanut työntekijä. Ryhmä- ja parityöskentelyssä on mukana työpari yhdistyksen muusta työmuodosta tai ulkopuolisesta yhteistyöverkostosta.

4) *Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme*

Palvelun oikea-aikaista saatavuutta alueellisesti pyritään lisäämään vuoden 2021 aikana, jotta mahdollisimman monet perheet voivat hyötyä Baby blues -työskentelystä. Unirytmiohjauksen tarve on lisääntynyt huomattavasti, sitä pyritään tarjoamaan etäpaamisina ja chatin avulla sekä Päijät-Hämeen alueen neuvoloissa ja perhekeskuksissa. Vapaaehtois-doulan toimintamallia laajennetaan tarpeiden mukaiseksi, tavoitteena saavuttaa sen avulla yhä useampi erityisen tuen piirissä oleva yksin odottava tai tuleva vauvaperhe. Työskentelyssä pyritään huomioimaan entistä paremmin myös monikulttuurisen taustan omaavien asiakkaiden tarpeet.

4.2.3 PÄIVÄRYHMÄ PEUKALOINEN

Päiväryhmätoiminta on ryhmämuotoista toimintaa vanhemmuuden taitojen tukemiseksi vauvaperheissä. Työskentelyllä vahvistetaan vauvan ja vanhemman vuorovaikutussuhdetta sekä vauvaperheen arjen toimivia rakenteita. Asiakkaat ohjautuvat toimintaan tavallisimmin äitiys-, lastenneuvolan, ensikodin, Dilan Vauvan taika -toiminnan, pikkulapsipsykiatrian tai perhetyön ohjaamina tai perheen omasta aloitteesta. Työskentelyyn tulevat vauvat ovat alle 2:n vuoden ikäisiä. Päiväryhmässä vaihtelevat ryhmä-, vertaistuelliset- ja yksilökeskeiset toiminnot. Päiväryhmässä on kaksi sosiaali- ja/ tai terveydenhuoltoalan AMK- koulutuksen suorittanutta työntekijää. Työntekijöillä on lisäksi vaatimaan vauvaperhetyöhön liittyviä täydennyskoulutuksia.

Asiakastyö koostuu vuoden aikana motivointityöstä, ryhmätoiminnasta sekä jälkituki-työskentelystä. Ryhmäjaksolla neljän - viiden vanhempi/ vauva -parin ryhmä kokoontuu kolmena päivänä viikossa puolen vuoden ajan. Ryhmäpäivän kesto on 5 tuntia kerrallaan. Ryhmäpäivän aikana toistuvat arkirutiinit ja vertaistuki vahvistavat ennakoitavuuden ja hallinnan tunnetta sekä luovat rytmiä päivään. Toiminnallisuus ja toiminnalliset menetelmät auttavat uusien toimintatapojen oppimisessa ja lisäävät ymmärrystä sanoille ja tunteille. Päiväryhmätoimintaan kuuluu koko perheelle tarkoitettu viiden vuorokauden intensiivityöskentelyjakso Ensi- ja turvakotien liiton koulutus- ja kurssikeskus Sopukassa.

Koronatilanne huomioidaan työskentelyssä ja tarvittaessa perheiden tapaamisia toteutetaan perhekohtaisina tapaamisina sekä joustavasti esim. ulkona leikkipuistoissa.

Strategian mukaiset tulostavoitteet vuodelle 2021:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Toiminnassa panostetaan asiakaslähtöisen ja osallistavan työn kehittämiseen. Perheen sisäiset vahvuudet huomataan ja ne nostetaan työskentelyn pohjaksi. Työskentely toteutetaan jatkuvassa dialogissa perheiden kanssa. Perheet määrittävät omat tavoitteensa sekä tuovat esiin voimavaransa työskentelylle. Työskentely pyritään aloittamaan yhä varhaisemmassa vaiheessa tiivistämällä yhteistyötä lähettävien tahojen kanssa. Työskentelyä syvennetään enenevässä määrin mentalisaation keinoin tapahtuvaksi asiakasta osallistavaksi prosessiksi.

Vertaisryhmässä pyritään pienentämään perheiden syrjäytymisriskiä, tällöin myös riski lasten kaltoinkohtelulle vähenee ja perheen sisäinen turvallisuus lisääntyy.

Jälkitukityöskentelyryhmään kutsutaan tapaamisiin asiakkaita, jotka ovat olleet mukana työskentelyssä vuoden sisällä sekä asiakkaita, jotka ovat parhaillaan ryhmässä.

Ryhmä kokoontuu sovitusti, mutta vähintään kahdesti vuoden aikana. Jälkitukityöskentelyryhmässä vanhemmuudessaan vahvistuneet vanhemmat voivat toimia mentoreina niille vanhemmille, jotka kokevat haasteita omassa vanhemmuudessaan.

2) *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut*

Eri lähtökohdista tuleville perheille luodaan päiväryhmän keinoin tasavertainen työskentely-ympäristö. Alueen vauvaperheillä on yhtäläinen mahdollisuus päästä toiminnan piiriin; osallistumiseen ei tarvita päätöstä tai maksusitoumusta. Vuoropuhelua toiminnan piiriin ohjaavien tahojen kanssa kehitetään vahvistamaan asiakkaiden ohjautumista toiminnan piiriin.

Toimintaa arvioidaan itsearvioinnilla. Arvioinnissa hyödynnetään Ensi- ja turvakotien liiton Vaativan vauvatyön laatuksiteereitä. Asiakkailta kerätään kirjallinen palaute ryhmäkauden lopussa sekä jälkitukityöskentelyjakson päättyessä. Ryhmätoiminnan aikana asiakkaat osallistuvat Vaikuttavuus esiin -kyselyyn. Ryhmään asiakkaita ohjaavilta tahoilta kerätään palautetta, jolla kartoitetaan verkostoyhteistyön sujuvuutta, kehittämissuhteita sekä näkemyksiä asiakkaan saamista hyödyistä.

3) *Päiväryhmä Peukaloisen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa*

Työntekijöiden erityisosaaminen varmistetaan ja sitä ylläpidetään jatkuvilla ja syventävillä koulutuksilla. Työntekijät hyödyntävät Ensi- ja turvakotien liiton vaativan vauvatyön erityisosaamista ja mahdollisuutta konsultaatioon. Toinen työntekijöistä toimii Lapset puheeksi -menetelmän kouluttajana. Päiväryhmätyössä menetelmää käytetään muiden varhaista vuorovaikutusta vahvistavien menetelmien rinnalla.

Muuttuneessa toimintaympäristössä säilytetään toimivat yhteydet yhteistyökumppaneihin ja luodaan perhekeskummaisesti uusia verkostoja asiakastyötä tukeviksi. Toimintaan aktiivisesti ja käytännönläheisesti alueen muiden vauvaperhetoimijoiden kanssa perhevalmennuksessa sekä vauvaa odottavien perheiden Haikarakahvilatoiminnassa.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Päiväryhmätoiminta on asiakkaille helposti saavutettavaa, pitkäkestoista matalan kynnyksen toimintaa. Tarvittaessa perheitä autetaan löytämään ja saamaan oikea-aikaista apua muihin sosiaaliin ja/tai terveydellisiin pulmiin sekä vanhemmuutta kuormittaviin tekijöihin. Ylisukupolvisten ongelmien kierrettä pyritään katkaisemaan.

4.3 VAUVALÄHTÖINEN PÄIHDEKUNTOUTUS

4.3.1 PIDÄ KIINNI® AVOPALVELUYKSIKÖ JANNIKA

Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika on tarkoitettu päihteitä käyttäneille tai käyttäville raskaana oleville ja alle 3-vuotiaiden perheille, joissa vanhemmilla on tai on ollut haitallista päihteiden käyttöä. Jannikaan voi ohjautua raskausaikana tai missä vaiheessa tahansa lapsen ollessa alle 3-vuotias. Alle 3-vuotiaat lapset ovat kuntoutuksessa mukana yhdessä vanhempansa/vanhempiensa kanssa. Vanhempi tarvitsee päihteettömyyden lisäksi vahvaa tukea vanhemmuuteen sekä varhaiseen vuorovaikutukseen lapsen kanssa.

Jannikan kuntoutus yhdistää päihdekuntoutuksen ja varhaisen vuorovaikutuksen sekä vanhemmuuden tukemisen kokonaisuudeksi, joka tukee päihteettömyyttä, vanhemman ja vauvan/lapsen varhaisen vuorovaikutussuhteen vahvistumista, vanhemmuutta ja lapsiperheen arjessa tarvittavien taitojen harjoittelua. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni vanhempi saavuttaisi päihteettömyyden ja selviytyisi riittävän hyvin lapsensa ensisijaisena hoitajana. Kuntoutus on sekä ennaltaehkäisevää että korjaavaa lastensuojelutyötä. Raskaana olevien kohdalla tavoitteena on alkaa luoda suhdetta masuvauvaan sekä ehkäistä ja minimoida sikiövaurioita tukemalla äidin päihteettömyyttä. Raskaana olevien toivotaan ohjautuvan Jannikaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Raskaana olevien kanssa tehdään matalan kynnyksen yksilötyöskentelyä. Raskaana ollessa voi myös aloittaa kuntoutusjakson, joko raskaana olevien ryhmässä tai yhteisökuntoutuksessa vanhempien kanssa, joiden lapsi on myös mukana kuntoutuksessa.

Pidä kiinni® Avopalvelu Jannikan kuntoutus perustuu kuntouttavaan yhteisöön, joka rakentuu perheiden yksilöllisten tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti. Työskentelyn teoreettisena taustana on kiintymyssuhde-, trauma- ja mentalisaatioteoria sekä reflektiivinen työote. Kuntoutusjaksoon kuuluu omaohjaajakeskustelut, vanhemmuus- ja päihderyhmät, Hoivaa- ja leiki -ryhmä sekä Theraplay -työskentelyä sovittaessa. Per-

heen yksilöllisten tarpeiden mukaan käytetään erilaisia työmenetelmiä vahvistamaan perheen omia voimavaroja, vuorovaikutus- ja arkielämäntaitoja. Jannikassa on käytettävissä tarpeen mukaan digitaaliset kanavat asiakastyössä mm. asiakkaaseen voidaan ottaa kontakti Ninchat videoyhteydellä, jos live-tapaaminen ei ole mahdollista.

Jannikaan ohjaututaan neuvolan, Päijät-Hämeen keskussairaalan Halso-poliklinikan, päihde- tai sosiaalipalvelujen tai jonkin muun yhteistyötahon kautta. Perheet voivat myös itse tai läheisten avulla olla suoraan yhteydessä Jannikaan. Kuntoutusjaksolla oleville perheille tehdään yksilöllinen asiakassuunnitelma yhteistyössä muiden perheen kanssa työskentelevien tahojen kanssa, asiakassuunnitelmat arvioidaan säännöllisesti. Kuntoutusjaksolla olevat perheet ovat joko sosiaalihuoltolain tai lastensuojelulain mukaisella päätöksellä.

Etsivän ja matalan kynnyksen työskentelyä kehitetään yhteistyössä Pidä kiinni hoitojärjestelmän koordinaation kanssa. Tavoitteena on, että päihteiden käytön riskissä olevat odottavat sekä vauvaperheet tulevat kohdatuksi ja he saavat tietoa päihteiden käytön vaikutuksista sekä tukea tilanteeseensa. Etsivään työhön sisältyy jalkautuva työ yhteistyöverkostoissa ja sosiaalisessa mediassa. Tavoitteena on, että yhteistyötahot saavat työvälineitä perheiden kohtaamiseen ja päihteiden puheeksi ottamiseen. Lisäksi päivystämme valtakunnallisessa Vauvaperheet ja päihteet chatissä sekä olemme mukana äitien nimettömän nettiryhmän ohjauksessa.

Strategian mukaiset tavoitteet vuodelle 2021:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Jannikassa asiakkaat kohdataan aina yksilöllisesti, arvostavasti ja kunnioittavasti. Riittävän tuen takaamiseksi ja elämänmuutoksen pysyvyyden turvaamiseksi kuntoutusjaksojen toivotaan olevan riittävän pitkiä, yhdestä kolmeen vuotta. Kuntoutuminen on hidas prosessi, joka vaatii riittävän pitkän ja intensiivisen jakson. Turvallisuus on Jannikan yhteisön keskeinen elementti. Lapselle ja koko perheelle taataan fyysisesti ja psyykkisesti turvalliset olosuhteet. Turvallista ja yhteisön myönteistä ilmapiiriä tuetaan tietoisesti.

Yhteisökuntoutuksen sisältöä kehitetään edelleen yhteistyössä kuntoutuksessa olevien asiakkaiden kanssa. Jannikan yhteisössä asiakkaat osallistuvat aktiivisesti kuntoutusviikkojen suunnitteluun ja sisältöön sekä omien viikko- sekä kuntoutusjakson tavoitteiden asettamiseen. Asiakkaat osallistuvat tiedon tuottamiseen liittyen päihteisiin, vanhemmuuteen ja lapsen kehitykseen työstämällä näitä asioita omasta näkökulmastaan

ja lapsen tarpeista käsin. Asiakkaat ovat osallisena oman asiakassuunnitelman laatimisessa. Kaikki yhteisön jäsenet osallistuvat vuorollaan ruuan valmistamiseen, keittiön siistimiseen ja Jannikan yleisen viihtyvyyden ylläpitämiseen.

Jannikassa hyödynnetään yhteisössä karttuvaa kokemusasiantuntijuutta. Jannikan kuntoutuksessa pidempään olleet asiakkaat osallistuvat uusien yhteisöön tulevien asiakkaiden vastaanottamiseen sekä yhteisön toimintatapoihin ja sääntöihin perehdyttämiseen. Yhteisöstä valittu ”tukihenkilö” voi olla mukana tapaamassa uutta perhettä ennen kuntoutusjakson aloittamista yhdessä perheen omatyöntekijän kanssa. Asiakkaita pyydetään mukaan myös yhteistyötahoille järjestettäviin Jannikan esittelytapaamisiin. Ensi- ja turvakotien liiton kautta yhteisöön voidaan pyytää vierailulle Pidä kiinni hoitojärjestelmän kuntoutuksen käynyt kokemusasiantuntija.

Jannikassa on vapaaehtoinen hoitamassa lapsia yhteisökokouksen tai muun aikuisille suunnatun ryhmätoiminnan ajan (1-2 kertaa viikossa). Vapaaehtoisten on mahdollista osallistua yhdistyksen järjestämiin vapaaehtoisten yhteisiin jatkokoulutuksiin ja virkistyksiin.

Jannikan kuntoutusjaksolla olleilta asiakkailta kerätään neljä kertaa vuodessa Pidä kiinni hoitojärjestelmän laatukselyiden palautteet. Palautteet käsitellään yhteisössä ja niiden pohjalta työtä kehitetään edelleen. Suullista palautetta vastaanotetaan kuntoutusjakson aikana. Kuntoutusjakson päättyessä asiakkailta sekä kuntoutusjaksolle lähettävältä taholta pyydetään kirjallinen palaute. Jälkiarviointi kerätään vielä puoli vuotta ja vuosi kuntoutusjakson päättymisen jälkeen niiltä asiakkailta, jotka ovat antaneet luovan yhteystietojensa säilyttämiseen. Lisäksi asiakkailta kerätään Vaikuttavuus esiin -hankkeen mukainen palaute kerran kuukaudessa. Vaikuttavuus esiin -kyselyn avulla kerätään tietoa palvelun vaikuttavuudesta asiakkaan oman kokemuksen pohjalta.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaan palvelun

Jannikassa lapsi on työskentelyn keskiössä ja raskausajasta alkaen vanhempia autetaan luomaan suhdetta masuvauvaan. Toimivien yhteistyöverkostojen myötä tavoitteena on asiakkaiden ohjautuminen matalan kynnyksen työskentelyyn jo varhain raskausaikana. Lapsi ja lapsen näkökulman esillä pitäminen on työn keskiössä. Olennaisena osana työskentelyssä on työntekijöiden reflektiivinen työtapo ja vanhemman mentalisaatiokyvyn vahvistaminen. Vanhempien kanssa tarkastellaan monista eri näkökulmista heidän toimintaansa ja ajatteluaan suhteessa vauvaan. Sekä yhteisö- että yksilötyöskentelyssä huomioidaan vauvan tuen ja tarpeiden läpi käyminen. Vauvat ja lapset

huomioidaan Jannikan arjen toiminnoissa; kaikkina yhteisöpäivinä lapsille lauletaan tervetulo laulu ja käydään kuulumiset läpi lapsen näkökulmasta. Jannikan viikoittaiseen toimintaan kuuluu Hoivaa- ja leiki -ryhmä vauvoille, taaperoille ja raskaana oleville. Lisäksi tehdään tarvittaessa perhekohtaista Theraplay-työskentelyä vuorovaikutuksen sekä lapsen ja vanhemman välisen kiintymyssuhteen tukemiseksi. Vauvojen ja lasten asioissa tehdään tarpeen mukaan yhteistyötä muiden toimijoiden ja vanhempien kanssa.

3) Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelussa

Jannikan ohjaajilla on sosiaali- ja terveydenhuollon AMK-koulutukset sekä erilaisia lisäkoulutuksia ja työkokemusta liittyen mm. päihdetyöhön, mielenterveyden tukemiseen, raskausaikaan ja vauvan syntymiseen, lastensuojeluun sekä varhaisen vuorovaikutuksen tukemiseen. Vastaava sosiaalityöntekijä on yhteiskuntatieteiden maisteri. Työntekijöillä on säännöllinen työnohjaus ja he osallistuvat Ensi- ja turvakotien liiton koulutus- ja työkokouspäiville. Osa työntekijöistä osallistuu Pidä kiinni hoitojärjestelmän prosessikoulutukseen, kokemusasiantuntijakoulutukseen ja kaikki työntekijät osallistuvat Traumaterapiakeskuksen traumakoulutukseen. Koulutusten tuoma tieto hyödynnetään Jannikan kehittämistyössä ja työskentelyssä.

Verkko- ja digitaalisen auttamisen keinoja on kehitetty ja ne ovat osa käytössä olevia työmenetelmiä. Asiakastyössä voidaan käyttää tarpeen mukaan videovälitteistä yhteydenpitoa, jos lähitapaaminen ei ole mahdollista.

Jannikassa tarjotaan konsultaatiota yhteistyökumppaneille ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa kehitetään päihteitä käyttävien vauvaperheiden kohtaamista, tukemista ja hoitoon ohjaamista sosiaali- ja terveydenhuollossa. Jotta asiakkaat ohjautuvat palveluun oikea-aikaisesti ja saavat riittävät palvelut, tehdään yhteistyöverkostojen kanssa tiivistä yhteistyötä tapaamalla säännöllisesti terveyst- ja sosiaalihuollon työntekijöitä, alueen päihdejärjestöjen edustajia sekä muita yhteistyökumppaneita yhteistyötapaamisissa, avointen ovien päivissä sekä tiimivierailuilla. Vuoden 2021 aikana järjestetään yhteistyökumppaneille koulutusta vauvalähtöiseen päihdetyöhön liittyen. Syksyllä 2021 Lahdessa järjestetään vauvafoorumi, jossa painopisteenä on päihteitä käyttävät vauvaperheet, foorumin koordinaatiovastuussa on Pidä kiinni hoitojärjestelmä.

Työtä kehitetään asiakasnäkökulmasta nousevien tarpeiden mukaisesti. Tarvittaessa toimitaan työparina neuvoloissa tai muissa palveluissa; tuetaan asiakkaan ohjautumisen

ta palveluun ja järjestetään ryhmätoimintaa, kuten raskaana olevien ryhmiä, työparina yhteistyökumppanin kanssa.

4) Sosiaaliset ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Yhteisöllisen toimintamallin myötä vahvistetaan asiakkaiden sosiaalisia taitoja, yhteiskunnassa toimimista ja vertaistukea. Asiakkaiden omaa osallisuutta omassa kuntoutumisessa vahvistetaan. Palvelun saatavuutta alueellisesti pyritään lisäämään vuoden 2021 aikana, jotta yhä useammat perheet voivat hyötyä Jannikan tarjoamasta tuesta. Päihteiden käyttö on lisääntynyt, jonka vuoksi yhteistyön tekemistä alueen järjestöjen ja sote-palveluiden kanssa on kehitettävä edelleen.

Jannikassa jätteet lajitellaan; metalli, muovi, pahvi, komposti, sekä- ja energiajätteille on omat jäteastiansa ja paperin kulutus minimoidaan. Asiakkaita ohjeistetaan osallistumaan kierrätykseen. Ruokahävikkiä pyritään minimoimaan. Jannikassa valmistetaan kotiruokaa, jonka suunnitteluun ja valmistukseen asiakkaat osallistuvat viikoittain. Asiakasperheiden erilaiset kulttuuritaustat ja kulttuuriperinteet huomioidaan työskentelyssä mm. ruoka- ja juhla-kulttuurien osalta. Jannikan yhteisönä lasten kanssa ulkoilu on säännöllistä, toteutamme retkiä eri vuoden aikoina lähiluontoon.

Toimitiloissa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen, esteettömyyteen ja lapsiystävällisyyteen. Tilojen materiaali- ja huonekaluhankinnoissa on käytetty kierrätystä ja kestäviä materiaaleja.

5. PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ

Perheväkivaltatyö on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä. Työssä korostuvat yhteistyö ja kumppanuus eri toimijoiden kanssa. Työ sisältää laitos- ja avopalvelun, jotka muodostavat omat tiiminsä: turvakotityön tiimi ja väkivaltatyön avopalvelun tiimi. Näiden tiimien työskentelyn periaatteena on turvallisuuden huomioiminen, asiakaslähtöisyys ja luotettavuus. Työn tavoitteena on kaikkien väkivallan osapuolien huomioiminen ja heidän oikeutensa saada apua. Perheväkivaltatyön perustehtävänä on tarjota turvaa ja tukea yksilölle ja koko perheelle perhe- ja lähisuhdeväkivalta- tai sen uhkatilanteessa, erityisesti lapsen asema huomioiden.

Perheväkivaltatyön sisältöön kuuluu merkittävänä osana turvallisuustyö ja vaikuttamistoiminta sekä ehkäisevä työ. Tämän työn tavoitteena on vahvistaa kansalaisten ja eri toimijoiden ymmärrystä turvallisuuden merkityksestä hyvinvointiin sekä siihen vaikut-

tavista tekijöistä. Tämä tapahtuu mm. laaja-alaisen verkostotyön, kansalaiskohtaamisten, koulutuksien ja aihealueeseen tuotetun materiaalin levittämisen ja tiedottamisen kautta.

5.1 TURVAKOTI

Turvakoti on tarkoitettu lähisuhdeväkivaltaa kokeville tai sen uhan alla eläville aikuisille ja heidän lapsilleen. Turvakodissa on viisi asiakashuonetta, joihin voi hakeutua mihin vuorokauden aikaan tahansa lähisuhdeväkivallan kriisitilanteissa. Turvakodilta on mahdollista saada puhelimitse ympärivuorokauden (24 h) henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta lähisuhdeväkivaltatilanteessa.

Turvakoti tarjoaa välitöntä kriisiapua, ympärivuorokautista turvaa ja kriisiajan asumista sekä akuuttiin tilanteeseen liittyvää psykososiaalista tukea, neuvontaa ja ohjausta lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tai sen uhan alla eläville henkilöille. Tavoitteena on väkivaltakierteen katkaisu, lähisuhdeväkivallan ehkäisy sekä elämäntilanteen rauhoittaminen ja vakauttaminen.

Strategian mukaiset tulostavoitteet vuodelle 2021:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Turvakotityön kehittämisen painopisteenä on asiakkaiden osallisuuden ja turvallisen elämän edistäminen. Kriisityötä tehdään asiakaslähtöisesti; tuen tarve määritellään yhteistyössä asiakkaan kanssa ja sitä lähdetään käsittelemään yhdessä. Työskentelyssä pyritään huomioimaan kaikki asianosaiset, joita tilanne koskettaa. Turvakotijakson aikana kiinnitetään erityistä huomiota lapsen tilanteeseen ja lapsen osallisuuden lisäämiseen. Turvakotityön tavoitteena on osaltaan luoda ja mahdollistaa turvalliset puitteet perheiden ja yksilöiden arkeen. Aikuisten kanssa tehtävässä työssä kehitetään vertaisryhmätoimintaa ja sitä kautta lisääntyvää yhteisöllistä sekä osallistavaa toimintaa. Turvakodin toimitilat tukevat asiakkaiden yhteisöllisyyttä ja mahdollistavat ryhmätoiminnan.

Turvakodissa on usein maahanmuuttajataustaisia perheitä. Työskentelyssä huomioidaan myös heidän erityistarpeensa; maahanmuuttajien tietoisuus saatavilla olevista palveluista sekä kielitaito saattavat olla hyvinkin vajavaisia. Maahanmuuttajien kanssa työskentely on kulttuurisensitiivistä laadukkaan palvelun turvaamiseksi. Maahanmuut-

taja-asiakkaille tarjotaan tulkkauspalvelun avulla mahdollisuus tulla kuulluksi ja autetuksi omalla äidinkielellään.

2) *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut*

Lasten kanssa tehtävää työtä kehitetään edelleen vuonna 2021. Traumaattisia väkivaltakokemuksia omaavan lapsen kanssa työskentelyyn tarvitaan erityisosaamista, jossa lapselle sopivien menetelmien avulla pystytään käsittelemään väkivaltakokemuksia ja vahvistamaan turvallisuutta. Turvakodissa lapsille järjestetään erilaisia toimintatuokioita. Lapsityön tavoitteena on lasten kuulluksi ja nähdyksi tuleminen turvakotijakson aikana. Huoltajan kanssa keskustellaan lapsen ohjauksesta yhdistyksen lapsityön avopalveluihin tai turvakotijakson jälkeen muuhun tarpeelliseen jatkopalveluun tuen jatkumisen varmistamiseksi.

Työn arviointimenetelmänä käytetään asiakastyön suunnitelmaa ja sen toteutumisen seuranta sekä THL:n asiakaspalautelomaketta. Lasten kanssa tehtävästä työstä kerätään palautetta lapsilta itseltään sekä turvakodissa olevalta vanhemmalta omalla palautelomakkeella. Saatu palaute hyödynnetään toiminnan ja laadukkaan turvakotipalvelun kehittämisessä.

Laadukkaiden palveluiden tarjoaminen edellyttää henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon ylläpitämistä. Valtioneuvoston asetuksen mukaan turvakodin henkilöstön koulutuksen osalta noudatetaan turvakotipalvelun tuottamiselle asetettuja edellytyksiä. (598/2015, 2§). Lisäksi Lahden ensi- ja turvakoti ry tarjoaa henkilöstölle Traumaterapiakeskuksen järjestämän yhdeksän päiväisen traumakoulutuksen, joka jatkuu kevään 2021 ajan. Turvakodilta osallistutaan myös THL:n järjestämiin koulutuksiin.

3) *Turvakodin osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa*

Turvakoti toimii aktiivisesti eri verkostojen kanssa asiakkaan palvelupolkujen vahvistamiseksi. Turvakoti tekee tiivistä yhteistyötä yhdistyksen sisällä erityisesti Väkivaltatyön avopalvelun kanssa, jotta aikuisten ja lasten palvelupolku jatkuu keskeytyksettä turvakotijakson päättymisen jälkeen. Asiakasohjauksen periaatteita Väkivaltatyön avopalvelun kanssa täsmennetään edelleen. Turvakoti tekee yhteistyötä kehittämishankkeiden ja paikallisverkostojen kanssa liittyen lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen ja ehkäisyyn. Turvakoti kuuluu keskeisenä toimijana Marak-toiminnan seudulliseen työryhmään, jossa rakennetaan turvallista tulevaisuutta vakavan väkivallan tai sen uhan alla eläville

asiakkaille. Turvakoti on aktiivinen esim. tiedottamisessa eri kanavien kautta ja osallistamalla erilaisiin tapahtumiin lähisuuhdeväkivallan tiimoilta.

Tärkeä tavoite tulevalle toimintakaudelle on yhteneväisten turvakotipalveluiden luominen ja kehittäminen THL:n turvakotipalvelujen kehittämisohjelman mukaisesti. Tavoitteena on, että asiakkaat saavat valtakunnallisesti yhteneväistä ja laadukasta palvelua riippumatta siitä, mihin turvakotiin asiakas hakeutuu. Asiakkaalla on oikeus, turvallisuus huomioiden valita turvakoti, mihin hän hakeutuu. Toimintakauden tavoitteena on myös turvakotipalveluista tiedottaminen sekä turvakotipalveluista tietoisuuden lisääminen.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Turvakodilla huomioidaan kestävä kehitys ja ympäristökuormituksen vähentäminen, esim. jätteen lajittelu ja paperiton toimisto. Turvakodilla tarjotaan lähiruokaa ja seurataan ruokahävikkiä. Kerran viikossa tarjotaan lounaalla myös kasvisruokavaihtoehto. Roskien lajittelua jatketaan.

Turvakodin palvelut ovat asiakkaille maksuttomia. Asiakastyössä kriisiajan työskentely tähtää asiakkaan voimaantumiseen ja aktiiviseen toimijuuteen turvakotijakson jälkeen. Turvakodin kaikki tilat ovat esteettömiä. Tavoitteena on toiminnan yhdenvertaisuus, moninaisuus ja palvelun saatavuus kaikille sitä tarvitseville. Laadukas työ takaa myös sosiaalisesti kestävä tulokset.

Korona-pandemian alkaessa keväällä 2020 otettiin turvakodilla käyttöön erillistila koronaltistuneelle tai riskiryhmään kuuluvalla asiakkaalla. Erillistilan käyttöä jatketaan ja arvioidaan vuonna 2021 koronatilanteen mukaisesti. Turvakodilla huomioidaan koronapandemia ja sen mukanaan tuomat käytännöt asiakastyössä ja toiminnassa. Turvakodilla hyödynnetään digitaalisuutta monipuolisesti mm. etäpalavereiden muodossa.

Perhekeskustoiminta huomioidaan turvakodin yhteistyökumppanina. Lisätään tietoisuutta turvakotipalvelusta ja vahvistetaan moniammatillista yhteistyötä, jotta perheet saavat varhaisempaa tukea ja ehkäistään ongelmien vaikeutumista sekä korjaavien palveluiden tarvetta. Varmistetaan, että perhekeskuksella on riittävä tieto turvakoti-toiminnasta asiakkaiden ohjaamiseksi palvelun piiriin.

5.2 VÄKIVALTATYÖN AVOPALVELU

Aikuisten kanssa tehtävässä työssä Väkivaltatyön avopalvelu tarjoaa matalan kynnyksen keskusteluapua, joka muodostuu yksilö-, pari- ja perhetapaamisista sekä vertaisryhmätoiminnasta. Tapaamiset sisältävät muutosta tukevaa keskusteluapua sekä neuvontaa ja ohjausta erilaisissa elämäntilanteissa eläville miehille, naisille ja pareille sekä heidän läheisilleen perheväkivaltakriisin eri vaiheissa, riippumatta siitä, onko kyseessä väkivallan tekijä vai kokija.

Asiakastyön lisäksi turvallisuustyö sisältyy keskeisenä toimintana Väkivaltatyön avopalveluun. Väkivaltatyön avopalvelun turvallisuustyöllä tehdään perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyö näkyväksi ja kaikkien saataville tuomalla väkivaltatyön palveluja tunnetuksi sekä kansalaisten että eri ammatillisten toimijoiden keskuudessa. Turvallisuustyö on ennaltaehkäisevää väkivaltatyötä, verkostoyhteistyötä, koulutus- ja tiedotustoimintaa sekä vaikuttamistyötä ja kansalaistoimintaa.

Väkivaltatyön avopalvelun lapsityöntekijä työskentelee perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneiden lasten ja nuorten kanssa huomioiden myös lapsen perheen. Lapsi voi ohjautua lapsityöhön myös silloin, jos perheessä on kriisitilanne, joka aiheuttaa turvattomuutta lapsen lähisuhteissa. Lapsityön työmenetelmiä ovat yksilötyö lapsen kanssa, ryhmätoiminta ja vanhemmuustyöskentely.

Strategian mukaiset tulostavoitteet vuodelle 2021:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Tiivistetään ja kehitetään edelleenkin jo toteutunutta Väkivaltatyön avopalvelun aikuis- ja lapsityön sekä Turvakodin yhteistyötä, jolla mahdollistetaan perheväkivallan kaikkien osapuolten tukeminen ja auttaminen. Tähän liittyy myös tapauskohtaisesti kotiin jäävän osapuolen huomioiminen ja sen myötä avun piiriin saattaminen. Suunnitelmana on kehittää Turvakodin kanssa yhteinen toimintamalli niihin tilanteisiin, joissa Turvakodin asiakas on siirtymässä turvakotijakson jälkeen Väkivaltatyön avopalvelun asiakkaaksi. Tämä toimintamalli tukisi ns. saattaen vaihtaen -ajatusta. V. 2020 koronan vuoksi toteutumatta jäänyt Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden naisten vertaistukiryhmän toiminta käynnistetään uudelleen vuoden 2021 alusta.

Väkivaltatyön avopalvelussa halutaan mahdollistaa lapsille oma työntekijä myös vuodelle 2021. Lapsityöllä vahvistetaan lapsen turvallisuuden kokemusta sekä osallisuutta omassa elämässään ja lähiverkostoissa. Lapselta kysytään mielipide itseään koskevissa

asioissa ja arviointiin on laadittu lapsen palautekysely omasta tilanteestaan. Vuonna 2021 on tulossa käyttöön Ensi- ja turvakotien liiton vaikuttavuus esiin -kysely myös lapselle. Yhteistyötä tehdään lapsen molempien vanhempien sekä monitoimijaisen verkoston, kuten Turvakodin, perhesosiaalityön ja lastenpsykiatrian kanssa. Tuetaan lapsen pääsyä palvelusta toiseen. Lapsityötä toteutetaan edelleenkin työparityöskentelyinä Väkivaltatyön avopalvelussa aina, kun se on mahdollista. Yhteistyötä tullaan tekemään yhdistyksen muiden työmuotojen kanssa sekä hyödynnetään vapaaehtoisia toimijoita vertaisryhmätoiminnassa. Lasten kokemuk kirjoittajapajoja jatketaan ja mahdollistetaan lasten vertaistuellinen kokemusten jakaminen ja vaikuttaminen.

Väkivaltatyön turvallisuustyötä toteutetaan osallistumalla eri yhteistyötahojen järjestämiin vertaisryhmiin. Vertaisryhmiä kohdataan esim. Tatsi ry:n Homebase-toiminnassa ja seurakunnan eläkeläisryhmissä sekä Rauhanturvaajat ry:n eri toiminoissa. Näistä saatuja palautteita hyödynnetään toiminnan kehittämässä. Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkkun kanssa jatketaan asiantuntijatiimin toiminnassa mm. koulujen ihmissuhteiden turvallisuuden edistämistyötä kehittämällä keinoja kiusaamiseen tunnistamiseen, siihen puuttumiseen ja ennaltaehkäisyyn. Perhekeskustoiminnan kanssa tiivistetään yhteistyötä asiantuntijatasolla esim. teemallisilla chat-päivestyksillä. Verkostotyötä tehdään osallistumalla Turvallisuusverkoston ja eri vastuutoimijoista koostuvan Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn seutukoordinaatioryhmän toimintaan. Tavoitteena turvallisuus -toimintaohjelman arviointi ja päivitys tapahtuu vuonna 2021.

Parisuhdetoimijoiden verkoston tavoitteena on sen nivouttaminen osaksi Perhekeskustoimintaa. Turvallisuuden edistämisen näkökulmasta osallistutaan sekä Valopilkkujen suunnitteluryhmän että Homebasen ohjausryhmän toimintaan. Yhteistyö Sosiaalialan osaamiskeskus Verson kanssa toteutuu myös Neljän tuulen näkökulman juurrutustyönä. Neljän tuulen -toimintamalli on integroiva lähestymistapa päihde-, mielenterveys-, rahapeli- ja lähisuhdeväkivaltaongelmien varhaiseen tunnistamiseen ja tukeen. Toimintamallin tarkoituksena on tuottaa apuvälineitä ammattilaisen työskentelyyn. Systemaattisella puheeksiotolla ja tilastoinnilla ilmiöt tehdään näkyviksi mahdollistaen myös tiedolla johtamisen. Osallistumme mm. kunnissa tehtävän turvallisuuden edistämisen työpajatyöskentelyyn sekä eri kuntien ikäryhmäkohtaisiin ehkäisevään työn prosesseihin. Lähisuhdeturvallisuus -aiheiset kysymykset ovat jälleen mukana yläkoululaisille suunnatussa Security Track -kokonaisturvallisuuden verkkotietokilpailussa. Eri ikäryhmille suunnattuja turvallisuusesitteitä tullaan edelleen jakamaan yli maakuntarajojen kansalaiskohtaamisissa, infopisteissä sekä eri ammattilaisten kautta.

Väkivaltatyön avopalvelu on myös vuonna 2021 väkivalta- ja turvallisuustyön sisällöillä mukana kerran kuukaudessa järjestettävässä alueellisessa, neuvolayhteistyönä toteutettavassa perhevalmennuksessa, jossa kohderyhmä muodostuu päijät-hämäläisistä jo synnyttäneistä äideistä ja pariskunnista. Väkivaltatyön avopalvelusta osallistuu kaksi työntekijää, Turvakodin edustajan lisäksi, kerran kuukaudessa kokoontuvaan MARAK - moniammatilliseen riskinarvioinnin kokoukseen

2) *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut*

Lapsityössä väkivaltaa kokenut lapsi saa apua ja tukea. Lapsen kanssa otetaan puheeksi lapsen kokemukset turvattomuudesta ja turvallisuudesta, menetelmänä käytetään Turva10 -puheeksi ottoa. Tehdään lapsen kanssa turvasuunnitelma. Lasten vertaisryhmiä järjestetään säännöllisesti keväällä ja syksyllä turvataito -teemalla ja lisätään lapsen tietoisuutta turvallisuudesta ja omista oikeuksistaan sekä ehkäistään lapsen kokemaa väkivaltaa. Lapsen vanhemman kanssa työskennellään vanhemmuustyön keinoin, joka on osa lapsityön prosessia. Käytössä on Kannusta minut vahvaksi -materiaali, Mielen terveysseuran Lapset puheeksi -menetelmä, johon työntekijä on kouluttautunut sekä informaatiota väkivaltaan liittyen. Vanhemmuustyössä lapsen näkökulma on vahvasti esillä ja molempien vanhempien kanssa keskustellaan väkivallan vaikutuksista lapseen. Vaikutetaan ylisukupolvisen väkivallan kierteen katkaisemiseen. Väkivaltatyön avopalvelussa kouluttaudutaan Ensi- ja turvakotien liiton järjestämän LKK-prosessikoulutuksen myötä lasten kaltoinkohtelun katkaisemisen osaajiksi. Tämän prosessikoulutuksen tarkoituksena on juurruttaa kansainväliseen näyttöön perustuva turvallisen vuorovaikutuksen tuen malli väkivaltatyön avopalveluihin ja perheille tarjottaviin tukipalveluihin, tehden yhteistyötä julkisen sektorin kanssa.

Lapsen Turva10 on väline puheeksi ottoon, kun lapsen kanssa puhutaan turvattomuudesta ja turvallisuudesta ja se antaa myös mahdollisuuden lapselle puhua kokemastaan väkivallasta. Turvallisuustyön toimintaan liittyen Turva10 -menetelmän markkinointi ja sen käyttökoulutus jatkuu vuonna 2021 koko Päijät-Hämeessä. Huolehditaan edelleenkin erilaisissa verkostoissa ja ammattilaistapaamisissa lapsille ja nuorille suunnattujen palvelujen tiedottamisesta.

3) *Väkivaltatyön avopalvelun osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa*

Ensi- ja turvakotien liiton ja jäsenyhdistysten yhteisesti laaditut laatukriteerit tarjoavat yhdistyksen Väkivaltatyön avopalvelulle laadullisen viitekehyksen ja ohjaavat sekä asiakastyötä että työn rakennetta. Väkivaltatyön avopalvelun aikuis- ja lapsityön sekä

Turvakodin yhteistyön edelleen kehittäminen mahdollistaa entistä paremmin samanlaisen tuen tarjoamisen perheväkivallan kaikille osapuolille.

Kansalaistoimintaan sisältyen huolehditaan edelleen Väkivaltatyön avopalvelun näkyvyydestä monikanavaisuutta hyödyntäen, jotta kansalaisten tietoisuus omaan ja läheistensä turvallisuuteen vaikuttamiseen vahvistuu ja tarvittaessa kynnyksensä lähtee hakemaan apua madaltuu.

Aikuisasiakastyön osalta tavoitteena on lisätä ja kehittää digitaalisten kanavien käyttöä perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyön asiakaskontakteissa ja tiedottamisessa sekä asiakas- ja yhteistyötahojen palautteissa. Tällä vahvistetaan palvelun yhdenvertaista saatavuutta kansalaisille. Digitaalisten kanavien käytöllä halutaan madaltaa kynnyksensä hakeutua avun piiriin. Sähköisillä palveluilla halutaan lisätä myös väkivaltatyön avoimuutta ja luottamusta, jolloin väkivaltatyön avopalveluun on helpompi sitoutua.

Muuttuvassa toimintaympäristössä toiminnan rahoitus tulee olemaan yhä enemmän sidoksissa vaikuttavuuden arviointiin. Tulemme vielä entistäkin systemaattisemmin hyödyntämään jo olemassa olevia mittareita, joita Vaikuttavuus esiin -hanke on rakentanut ja edelleen kehittänyt asiakastyöhön toimintakyvyn ja koetun hyvinvoinnin muutosten arviointiin.

Lapsityössä auttamisen tapoja uudistetaan ja lisätään digiauttamisen tapoja. Työntekijä on koulutautunut verkkoauttajaksi ja toimii aktiivisesti Ensi- ja turvakotien liiton chat-auttajana viikoittain. Vaikuttamis- ja tiedottamistoimintaa tehdään säännöllisesti yhdistyksen sosiaalisessa mediassa ja lisätään myös palvelun tunnettuutta ja saavutettavuutta. Lapsityöntekijä osallistuu lapsiperhetoimijoiden kanssa yhteistyössä paikallisiin perheille suunnattuihin tapahtumiin. Osallistutaan aktiivisesti Lapsityön osaamisen tueksi järjestettyihin koulutuksiin ja webinaareihin.

Vuonna 2021 käynnistetään yhteistyössä koulujen kanssa alakouluikäisille lapsille suunnattu Turvataitokasvatus vertaisryhmätoimintana. Turvataitokasvatus edistää lasten itsearvostusta ja itseluottamusta, tunne- ja vuorovaikutustaitoja, hyviä ihmissuhteita sekä kannustaa lapsia puhumaan vaikeista asioista. Turvataitoryhmässä lapset oppivat taitoja, joilla he voivat välttyä joutumasta kiusaamisen, alistamisen tai väkivallan tilanteisiin.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Tuodaan edelleenkin kaikessa verkostoyhteistyössä, koulutustyössä, tiedotus- ja vaikuttamistyössä sekä kansalaistoiminnassa esiin Väkivaltatyön avopalvelua matalan kynnyksen maksuttomana palveluna, jossa huomioidaan kaikki perhe- ja lähisuhdeväkivallan osapuolet läheisineen, riippumatta siitä, onko kyseessä väkivallan tekijä vai ko- kija. Väkivaltatyön avopalvelussa sitoudutaan perustuslaissa mainittuihin yhdenvertai- suus-, rikos- ja tasa-arvolakien noudattamiseen. Kaikkia toiminnassa mukana olevia kohdellaan oikeudenmukaisesti, yhdenvertaisesti ja jokaisen erilaisuutta kunnioittaen. Erilaisuus ja kulttuurien moninaisuus on rikkaus arkisessa työssämme. Yhdenvertai- suutta ja tasa-arvon edistämistä tukisi mahdollisuus käyttää tulkkauspalveluja niissä asiakastilanteissa, joissa yhteistä kieltä ei ole. Tulkkauspalveluiden käyttöön olisikin tu- levaisuudessa hyvä luoda jokin toimintamalli, kustannusvaikutukset huomioiden.

5.3 NETTITURVAKOTITOIMINTA

Nettiturvakoti on matalan kynnyksen auttamistyötä väkivaltatyössä. Ensi- ja turvakotien liitto on Suomessa ainoa taho, joka ylläpitää ja koordinoi ko. toimintaa.

Nettiturvakoti auttaa väkivallan kaikkia osapuolia ja siellä voi keskustella joko ammat- tiauttajan tai samaa kokeneiden kanssa. Erityisesti lapsia ja nuoria kannustetaan tutus- tumaan virtuaaliturvakotiin. Nettiturvakodissa on tietoa perheväkivallasta ja avun- muodoista lapsille, nuorille ja aikuisille. Apua saavat kokijat ja tekijät. Nettiturvakodista löytyy tietoa myös ammattilaisille.

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistysten väkivaltatyön ammattilaiset ovat osallistu- neet Nettiturvakotitoiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

6. LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU

Yhdistyksen Lapsiperheiden avopalvelu koostuu Ero lapsiperheessä -työstä, Mieskave- ritoiminnasta ja Kohtaamispaikka Perhetuvan toiminnasta. Toiminnan päätavoitteena on tarjota perheille sekä amatillista että vertaistukea erilaisissa elämäntilanteissa ja vahvistaa lapsen ja vanhemman vuorovaikutussuhdetta.

6.1 ERO LAPSIPERHEESSÄ (ELP) –TYÖ

Erokriisissä olevien perheiden auttaminen ja tukeminen vertaisryhmätoiminnan, asia- kastyön ja erotukihenkilötoiminnan keinoin huomioiden erityisesti lapsen ja nuoren

asema ja tarpeet. Uusperheen kriisi- ja erotilanteessa lapsen ja nuoren aseman esiin nostaminen. Vapaaehtoisuuden ja vertaisuuden hyödyntäminen toiminnassa.

Strategian mukaiset tulostavoitteet vuodelle 2021:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Oikea-aikainen tuki sekä ero- että uusperheille ehkäisee syrjäytymistä ja lähisuhdeväkivaltaa sekä lisää aikuisten ja lasten hyvinvointia ja elämänhallintaa perheissä. Uusperheet tulevat ELP-työn asiakkaiksi pääsääntöisesti ydinperheen eroon liittyvien risti-riitojen ja lasten oireilun vuoksi.

Asiakastyötä tehdään aikuisten ja lasten kanssa. Tavoitteena on;

- tehdä lapsen tilanne näkyväksi ja vähentää lapsen menetyksiä erossa
- auttaa vanhempia erottamaan vanhemmuussuhteen jatkuminen parisuhteen päättyessä
- tukea eron jälkeisen yhteistyövanhemmuuden rakentumista

Vertaisryhmät;

- Vanhemman neuvo -vertaistukiryhmä eropäätöksen tehneelle tai eronneelle vanhemmalle. Samanaikaisesti Vanhemman neuvo -ryhmän kanssa kokoon-tuu Lasten eroryhmä.
- Lasten eroryhmä (7-12 v). Ryhmässä käydään läpi lasten ajatuksia, kokemuk-sia ja tunteita muuttuneessa perhetilanteessa sekä annetaan tietoa siitä, mi-tä erossa tapahtuu. Lasten eroryhmiä jalkautetaan kouluille yhteistyössä ku-raattoreiden kanssa.
- Vuosittain järjestetään työpaja nuorille (13-17 v), joiden vanhemmat ovat eronneet. Työpajassa nuoret kehittävät yhdessä ammattilaisten kanssa me-netelmiä, joiden avulla muut nuoret voivat käsitellä vanhempien eroa.

Vapaaehtoistoiminta;

- Vakiinnutetaan v. 2020 käynnistynyt erotukihenkilötoiminta ja koulutetaan tarpeen mukaan uusia erotukihenkilöitä. Saatetaan yhteen erotukihenkilö ja tukea tarvitseva vanhempi. Toiminnan lähtökohtana on molempien van-hempien tärkeys lapselle.
- Pilotoidaan Lahdessa erovertaiskahvilatoimintaa. Toiminnan toteutuksesta vastaa erotyöntekijä yhdessä erotukihenkilöiden kanssa.

Ero-info illat. Yhdessä eroauttajien verkoston kanssa järjestetään 2-3 Eroinfo-iltaa vuoden aikana. Illat tarjoavat tietoa alueen eropalveluista, yhteistyövanhemmuuden

merkityksestä sekä lapsen tukemisesta erotilanteessa. Tilaisuudessa on myös mahdollista kysyä, kuulla ja jakaa eroon liittyviä kokemuksia ja tunteita.

Tapahtumat ja retket. Yhteinen jaettu ilo on ensimmäinen lapsen psyykkistä kehitystä suojaava tekijä. Tarjoamalla perheille yhteisiä, voimauttavia, kokemuksia ja ilonhetkiä, vahvistetaan lapsen itsetuntoa sekä lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikusta. Toiminnalla mahdollistetaan myös perheiden osallisuuden kokemuksia.

Vuosi 2021 on Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen 75 v. juhlavuosi, joka huomioidaan toiminnassa.

Yhteistyötä tehdään yhdistyksen sisällä mm. tekemällä työparityötä eri työmuotojen kanssa. Näin varmistetaan, että asiakas saa tarpeenmukaista tukea ja apua omaan tilanteeseensa. Lisäksi jalkaudutaan Perhekeskuksiin ja Kohtaamispaikoille teemalla; ”Auttaisiko puhuminen, kun parisuhde tai ero askarruttaa mieltä”. Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä (Heinola, Asikkala), kun erotyöntekijät ovat olleet saatavilla omalla paikkakunnalla. Kutsutaan verkostoja yhteistyökahville sekä jalkaudutaan kuntiin. Tehdään tiivistä yhteistyötä alueellisen eroauttajaverkoston kanssa.

Mikäli koronatilanne edelleen vuonna 2021 estää tai hankaloittaa asiakastyön tai vertaisryhmien järjestämistä ”kasvokkain”, siirretään niitä mahdollisuuksien mukaan esim. Teamsin kautta toteutettaviksi. Retket ja tapahtumat järjestetään ulkotiloissa koronaturvallisesti.

2) *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut*

Ero lapsiperheessä -toiminnassa tarjotaan keskusteluapua pareille myös vauvaperheinä. Lapsille ja nuorille tarjotaan sekä yksilö- että ryhmämuotoista tukea vanhempien erotilanteessa. Lasten kanssa työskentelyyn liittyy aina myös vanhempien tapaamiset. Tehdään yhteistyötä koulujen ja muiden nuorten parissa työskentelevien kanssa. Yhteistyön tavoitteena on löytää perheen erotilanteessa olevia nuoria, huomioiden erityisesti haavoittuvassa elämäntilanteessa olevat. Pilotoidaan nuorten erotyöpaja verkossa toteutettuna, mikäli koronatilanne ei salli face to face -kokoontumisia.

Toteutetaan vuosittain Lasten eroryhmäohjaaja -koulutus. Koulutusta tarjotaan mm. kuraattoreille ja seurakuntien työntekijöille. Ohjaajien kouluttaminen mahdollistaa ryhmien käynnistämisen esim. osana Perhekeskustoimintaa tai lapsen koulupäivän yhteydessä kouluilla.

Yhdessä Ensi- ja turvakotien liiton sekä muiden jäsenyhdistysten kanssa tehty kehittämistyö ja v. 2020 luodut laatukriteerit raamittavat työtä. Niiden avulla turvataan työn laatua sekä paikallisesti että valtakunnallisesti.

3) Ero lapsiperheessä -työn osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Eroperheille tarjolla oleva tuki, asiakastyö aikuisten, lasten ja nuorten kanssa sekä vertaisryhmät, on helposti saatavilla olevaa, ns. matalankynnyksen tukea. Erotukihenkilötoiminta mahdollistaa vertaistuen tukea tarvitsevalle ja mahdollistaa tukijalle toisten auttamisen omaa kokemusta hyödyntäen. Työskentelyssä huomioidaan moninaiset perherakenteet ja vastataan erilaisten perheiden tarpeisiin. Järjestölähtöisessä työssä painottuvat tasa-arvo, vertaisuus ja toiminnan maksuttomuus.

Palveluita kehitetään asiakkaiden tarpeiden, palautteiden ja vaikuttavuuskyselyiden pohjalta huomioiden yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset (mm. verkossa toteuttavat palvelut ja alueelle muotoutuva perhekeskustoiminta). ELP-työntekijät ovat aktiivisesti mukana sekä maakunnallisen että kuntien perhekeskustoiminnan kehittämisessä.

Hyvällä viestinnällä ja tiedottamisella (nettisivut, www.apuaeroon.fi, koulujen Wilma, sosiaalinen media jne.) huolehditaan tiedonkulusta ja tehdään Ero lapsiperheessä -toimintaa, sen toimintamalleja, sisältöjä ja tuloksia tunnetuksi perheille, yhteistyötaidoille ja laajemmalle yleisölle.

Ero lapsiperheessä -työ on STEA-rahoitteista. Järjestölähtöinen eroauttaminen uudistuvissa SOTE-palveluissa sekä alueen muovautuvassa Hyvinvointikuntayhtymän sosiaalipalveluissa tulisi turvata jatkuvalla STEA-rahoituksella. Näin ollen asiakkaat saavat erotilanteessa tarvitsemansa, laadukkaan ja monipuolisen avun. Työn laatua varmistaa ammattitaitoinen, moniammatillinen ja koulutettu henkilöstö.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Ero lapsiperheessä -toiminnassa tuki on kaikille tarjolla olevaa, matalankynnyksen tukea. Palvelussa toteutuu yhdenvertaisuus ja moninaisuus. Monikulttuurisuuteen liittyvää osaamista lisätään. Asiakaskeskeisyys ja asiakkaan tarpeisiin vastaaminen on toiminnan lähtökohtana. Sitoudumme toiminnassamme kestäväen kehityksen tukemiseen ja ekologiseen ajatteluun.

6.2 MIESKAVERITOIMINTA®

Mieskaveritoiminta® on vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet toimivat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin läheisiin miehiin. Lasten alaikäraja toimintaan on 4 vuotta. Mieskaveritoiminnassa halutaan löytää oikeita ihmissuhteita, joiden perustana on vastavuoroinen kaveruus.

Toiminnan tavoitteena on:

- mahdollistaa lapselle turvallinen tapa tutustua aikuisen miehen arkeen ja elämään
- lisätä lapsen kehitystä tukevia aikuiskontakteja
- lisätä yksin lastaan kasvattavan äidin jaksamista perheen turvaverkostoa laajentamalla
- lisätä sekä mieskavereiden että lasten yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksia

Mieskaverit koulutetaan 12–15 tuntia kestävässä koulutuksessa, jossa käydään läpi toiminnan periaatteet, omia motiiveja ja arvomaailmaa sekä lapsen kehitykseen ja yksinhuoltajaperheisiin liittyviä asioita. Lisäksi mieskaverit haastatellaan yksilöllisesti ja heiltä pyydetään valtakirja rikosrekisteriotteen hakemiseksi.

Äidit hakevat lapselle Mieskaveria vapaamuotoisella hakemuksella, johon saa ohjeet mieskaveritoiminnan ohjaajalta tai www.mieskaverit.fi sivuilta. Toimintaan hakeneet äidit ja lapsi/lapset tavataan yksilöllisessä tapaamisessa joko perheen kotona tai työntekijän toimistolla.

Mieskaveri ja pikkukaveri tapaavat keskimäärin joka toinen viikko, noin 2-3 tuntia kerrallaan. Vapaaehtoinen mieskaveri määrittelee itse, minkä verran hänen on mahdollista käyttää aikaansa toimintaan, huomioiden pikkukaverin perheen aikataulut. Kaikista toiminnan käytännöistä mieskaveri ja äiti sopivat keskenään. Mieskaverin ja pikkukaverin tapaamisissa suositetaan maksuttomia tekemisiä ja korostetaan molemminpuolisen ilon merkitystä.

Toimintaa rahoittaa STEA (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus) kohdennetulla toiminta-avustuksella. Mieskaveritoimintaa koordinoi valtakunnallisesti Pienperheyhdistys. Mieskaveritoiminta® on rekisteröity tavaramerkki.

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Mieskaverien rekrytoinnissa pyritään löytämään väyliä, joiden kautta innostetaan uusia vapaaehtoisia mukaan toimintaan. Mieskaverikursseja on tarkoitus pitää vuoden 2021 aikana kolme Lahdessa ja yksi Heinolassa. Toiminnassa oleville mieskavereille pidetään 4 - 6 työnohjauksellista ja vertaistuellista tapaamista. Jatkokoulutuksia järjestetään kuunnellen mieskavereiden toiveita ja tarpeita. Mieskavereille ja pikkukavereille järjestetään keskimäärin yksi retki kuukaudessa. Syksyllä 2021 järjestetään paikallinen mieskaveri-pikkukaverileiri seurakuntakeskus Upilassa. Päijät-hämäläisiä mieskavereita kannustetaan osallistumaan pikkukaverien kanssa valtakunnallisille mieskaveripäiville.

Mieskavereille tiedotetaan ajankohtaisista asioista sähköpostitse lähetettävillä kuukausikirjeillä sekä suljetuissa Facebook- ja Whatsapp-ryhmissä. Lisäksi mieskavereita tuetaan ja kannustetaan keskinäiseen yhteydenpitoon ja tapaamisten järjestämisiin omatoimisesti pikkukaverien kanssa. Mieskavereille ja perheille järjestetään yhteistyössä Dilan Särötoiminnan ja Omakamu-toiminnan kanssa retkiä ja koulutuksellisia tilaisuuksia.

Mikäli koronatilanne edelleen vuonna 2021 estää tai hankaloittaa koulutusten ja työnohjauksellisten tapaamisten järjestämistä, siirretään niitä esim. Teamsin kautta toteutettaviksi. Retket ja tapahtumat järjestetään ulkotiloissa koronaturvallisesti.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Mieskaveritoimintaan hakeneet äidit ja lapsi/lapset tavataan ja perehdytetään kotikäynneillä. Tämä käytäntö helpottaa sopivan vapaaehtoisen löytymistä ja sitouttaa äitiä toimintaan. Sopivan kaveriparin yhdistämisessä kuunnellaan kaikkien osapuolten toiveita. Äitien ja lasten tapaamisissa käydään läpi mieskaveritoiminnan käytäntöjen lisäksi perheen tilannetta ja tarpeita sekä korostetaan tarvittaessa palveluohjausta ja informoidaan yhdistyksen muista palveluista.

Kaverisuhteen kestätyä puolesta vuodesta vuoteen järjestetään kaverikuulumistapaaminen. Tapaamisen tarkoituksena on yhdessä mieskaverin, äidin ja lapsen sekä mieskaveritoiminnan ohjaajan kanssa käydä läpi kaverisuhteen kuulumisia ja sujumista sekä mahdollisia ongelmakohtia sekä kuunnella kaikkien osapuolten toiveita.

Mieskaveritoiminnassa mukana olevia perheitä kutsutaan mukaan yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin ja teemailtoihin.

3) Mieskaveritoiminnan osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Mieskaveritoiminnan koulutuksen rakenteen ja sisällön tarkastelua jatketaan yhdessä muiden mieskaveritoiminnan ohjaajien kanssa. Mieskaveritoiminnan struktuuria käydään läpi ja tehdään tarkennuksia toiminnan käytäntöihin yhteistyössä Pienperheydistyksen kanssa.

Mieskaveritoiminnan tunnettavuutta pyritään parantamaan lehtijutuilla ja -kirjoituksilla sekä sosiaalisen median kautta. Heinolassa on tavoitteena parantaa perheiden ohjautumista Mieskaveritoiminnan piiriin. Vuosi 2021 on Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen 75 v. juhlavuosi, joka huomioidaan syksyn mieskaveritoiminnan tapahtumassa.

Lasten palautteiden kehittämistä jatketaan ja palautteet kerätään alkusyksystä 2021. Mieskavereiden ja äitien palautteet kerätään sähköisesti aiempien vuosien tapaan.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Mieskaveritoiminnassa järjestetään retkiä ja tapahtumia kerran kuukaudessa. Osa retkistä on vakiintunut vuosikelloon ja liittyvät luontoon. Retkillä lapsia ohjataan toimimaan ympäristöä kunnioittavasti ja kestävä kehitystä tukien. Retkien tarkoituksena on luontoon tutustuminen ja positiivisten luontokokemusten luominen pikkukavereille.

Mieskaveritoiminnassa keskeistä on yhteisöllisyys ja toiminnassa olevien ihmisten moninaisuuden kunnioittaminen sekä tasa-arvoisuus. Näitä arvoja tuetaan kaikissa yhteisissä tapaamisissa ottamalla jokainen toiminnassa mukana oleva huomioon ja kohtamalla yksilöllisesti.

6.3 KOHTAAMISPAIKKA PERHETUPA

Perhetupa on vauva- ja pikkulapsiperheiden kohtaamisen ja vertaistoiminnan paikka. Perhetuvan toiminta on ehkäisevää lastensuojelutyötä, joka tukee lapsiperheiden hyvinvointia ja vahvistaa vanhempien jaksamista. Toiminta on kaikille perheille avointa. Perhetupa on avoinna neljänä päivänä viikossa. Perhetupa toimii vanhempien ja lasten yhteisenä olohuoneena sekä yhdessä olemisen paikkana. Tilapäistä lastenhoitoa on mahdollista saada sopimuksen mukaan. Perheille ja yhdistyksille tarjotaan tilat vertaisryhmätoimintaan.

Strategian mukaiset tulostavoitteet vuodelle 2021:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Perhetuvan toiminnan tavoitteena on vähentää vanhempien ja lasten yksinäisyyden kokemusta sekä vahvistaa sosiaalisia suhteita. Matalan kynnyksen toiminta mahdollistaa ja tukee perheiden vertaistuen, yhteisöllisyyden ja osallisuuden toteutumista. Toiminnan avulla lisätään vanhempien arjessa jaksamista sekä voimavaroja. Perheet tuottavat itse toimintaa osallistumalla. Toimintaan voi tulla anonyymisti ja se on perheille maksutonta. Tarvittaessa on myös mahdollisuus palveluohjaukseen sekä henkilökohtaiseen tukeen. Perhetuvalle voivat tulla erilaisista lähtökohdista ja erilaisissa elämäntilanteissa olevat perheet. Ihmisten kohtaaminen ja kohdatuksi tuleminen on erittäin tärkeää. Sen merkitys korostuu erityisesti nyt vallitsevassa poikkeustilanteessa.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Perhetupa on osa Päijät-Hämeen perhekeskusverkostoa. Perhetupa kuuluu maakunnalliseen kohtaamispaikkojen verkostoon ja osallistuu sen toiminnan kehittämiseen ja suunnitteluun. Työntekijä on mukana verkoston ydintiimissä. Ydintiimi tukee verkostona lapsiperheitä ja toteuttaa yhdessä perhetapahtumia sekä ruoka-avustusta. Työntekijä on mukana THL:n valtakunnallisessa kohtaamispaikkaverkostossa, jossa kehitetään kohtaamispaikkatoiminnan mallia. Työntekijät ovat käyneet kohtaamispaikkarvioitsija -koulutuksen ja voivat kouluttaa muiden kohtaamispaikkojen työntekijöitä. Perhetupa toimii yhteistyössä eri sektoreiden lapsiperheiden kanssa työskentelevien tahojen kanssa ja on mukana järjestöjen verkostoissa. Osallistutaan liiton järjestämiin perhetupien työkokouksiin sekä ensi- ja turvakotiyhdistysten kohtaamispaikkatoiminnan kehittämiseen. Perheet keskiöön -hankkeessa ollaan mukana yhteistyötahona.

Tavoitteena on vahvistaa lasten sosiaalisten kontaktien sekä turvaverkkojen rakentamista. Lasten osallisuutta tuetaan. Lapset ovat toiminnan keskiössä ja heidät kohdetaan ja huomioidaan lapsen omalla tasolla. Lapsille tarjotaan erilaista toimintaa huomioiden lapsen ikä ja kehitysvaihe. Toimintaa suunnataan myös kouluikäisille lapsille.

Perhetuvalla toteutetaan säännöllistä arviointia ja kerätään asiakaspalautetta. Kävijöiden määrästä kerätään tilastotietoa SofiaCRM -Asiakastietojärjestelmään (tiedoissa ei ole tunnistetietoja). Toiminnan vaikuttavuuden tuloksia tuodaan esille rahoitusten hakemisessa sekä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

3) Kohtaamispaikka Perhetuvan osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Perhetupa on toiminut alusta saakka perhekeskusmaisesti kohtaamispaikkatoiminnan ja kumppanuuksien osalta. Perhetuvan toiminta on kuntalaisia hyödyttävää ja muiden toimijoiden palveluja täydentävää. Perhetuvalla on monipuolinen vertaisuuden ja matalan kynnyksen toimintamalli, joka tarjoaa tukea perheiden erilaisiin elämäntilanteisiin. Perhetupa on osa yhdistyksen palvelukokonaisuutta. Päijät-Hämeen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma suuntaa Perhetuvan toimintaa.

Perhetuvan toiminta on kansalaistoimintaa ja perheille vapaaehtoista. Vertaisryhmätoiminnan mahdollistaminen on olennainen osa Perhetuvan toimintaa. Ryhmät voivat kokoontua maksutta.

Perhetuvan työntekijät ovat mukana yhdistyksen kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä ja toteutuksessa sekä osallistuvat erilaisiin lapsiperheiden tapahtumiin eri yhteistyötoimijoiden kanssa. Jalkaudutaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan perhekeskukseen, kouluille ja varhaiskasvatukseen. Pyritään olemaan ajan tasalla muiden lapsiperhetoimijoiden palveluista sekä perheiden palvelujen tarpeesta ja niiden kehittämisestä. Yhdistyksen sisällä kehitetään uusia yhteistyön muotoja.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Työntekijät seuraavat lapsiperheiden asioita paikallisella ja yhteiskunnallisella tasolla, toiminnan suunnittelussa huomioidaan toimintaympäristön muutokset. Pyritään omalta osalta toimimaan kestävästi ja jakamaan tietoutta siitä. Kierrätysteema näkyy mm. lasten ja aikuisten vaatteiden sekä tavaroiden kierrätyksessä. Toiminnassa muodostuvat jätteet lajitellaan asianmukaisesti ja ohjeistetaan perheitä myös siinä.

Yhdistyksen 75-vuotisjuhlavuosi näkyy Perhetuvan toiminnassa erilaisin tavoin mm. tiedotteet seinillä, Facebook-sivulla ja perheille tarjottuina tuokioina. Perhetupa juhlistaa myös toimintansa 15 v. syntymäpäiviä.

7. TYÖRYHMÄT

7.1 Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)

KAVA-työryhmän jäsenet koostuvat yhdistyksen eri työmuodoista sekä DILA:n Säröperheelle tueksi -toiminnasta. Vapaaehtoistoiminnalle on nimetty työmuodoista oma vastuuhenkilö. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti ja puheenjohtajana toimii toiminnanjohtaja tai vapaaehtoistoiminnan koordinaattori.

KAVA-työryhmän tarkoituksena on tiivistää yhteistyötä eri työmuotojen kesken vapaaehtoistoiminnan ja sen kehittämisen osalta ja tarjota kansalaisille osallistumismahdollisuuksia. Tavoitteena on myös vahvistaa yhdistyksen näkymistä ja toimimista kansalaisjärjestönä.

Strategian mukaiset tulostavoitteet vuodelle 2021:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Vuoden 2021 aikana vakiinnutetaan yhdistyksessä v. 2020 käynnistetty erotukihenkilötoiminta. Erotukihenkilötoiminnan koulutusrakennetta ja käytäntöjä kehitetään koulutuskokemusten mukaan. Erotukihenkilötoimintaa tehdään tunnetuksi ja se integroidaan vahvasti osaksi yhdistyksen vapaaehtoistoiminnan muotoja. Vapaaehtois- ja kansalaistoiminnan merkitystä pidetään yllä yhdistyksessä ja sen eri työmuodoissa. Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia kehitetään yhteistyössä työntekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa. Vapaaehtoistoimintaa markkinoidaan sosiaalisessa mediassa, tapahtumissa ja messuilla sekä Vapaaehtoistyö.fi sivustolla. Vuonna 2019 alkanutta jäsenhankintaa jatketaan etenkin sosiaalisessa mediassa.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Vapaaehtoistoimintaa Ensikodilla, Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikassa sekä Kohtaamispaikka Perhetuvalla kehitetään tukemaan työmuotojen arkea paremmin.

Lahden ammattikorkeakoulun kanssa aloitettua opiskelijayhteistyötä jatketaan ja pyritään tarjoamaan opiskelijoille monipuolisia mahdollisuuksia suorittaa vapaaehtoistoimintaan liittyviä opintoja sekä projekteja yhdistyksessä.

3) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Vapaaehtoisille järjestetään kaksi kertaa vuodessa perehdytysilta sekä tarjotaan mahdollisuus jatkokoulutuksiin. Vapaaehtoisille järjestetään virkistys/kiitos -tilaisuuksia kaksi kertaa vuodessa. Vapaaehtois- ja kansalaistoiminnassa tehdään vahvasti yhteistyötä Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkostossa sekä etenkin muiden lapsiperheiden parissa toimivien järjestöjen kanssa. Yhdistys on mukana Ensi- ja turvakotien liiton koulutuksissa ja kehittämistyössä. Kokemusasiantuntijoiden kouluttajakoulutukseen osallistuu kaksi yhdistyksen työntekijää 2020-2021. Koulutusta hyödynnetään uusien vapaaehtoisten rekrytoinnissa ja koulutuksessa.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Osallisuutta ja moninaisuutta tuetaan järjestämällä vapaaehtoistehtäviä vapaaehtoisen yksilölliset toiveet ja tarpeet huomioiden. Vapaaehtoistoiminnan arjessa huomioidaan ympäristön kuormituksen vähentäminen

7.2 Vauvaperhetyöryhmä

Vauvaperhetyöryhmän tehtävänä on kehittää ja koordinoida yhdistyksen vauvaperhetyön sisältöjä, järjestää koulutusta sekä antaa ammatillista tukea ryhmän jäsenille sekä yhdistyksen muille työmuodoille. Työryhmään kuuluu työntekijöitä Ensikodilta, Baby blues -vauvaperhetyöstä, Päiväryhmä Peukaloisesta sekä Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikasta. Vauvaperhetyöryhmän jäsenet ovat mukana alueellisissa vauvaperhetoimijoiden verkostoissa. Vauvaperhetyöryhmä kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa.

7.3 Lapsityöryhmä

Lapsityöryhmä koostuu yhdistyksen eri työmuotojen edustajista ja sen tarkoitus on tukea ja kehittää yhdistyksessä tehtävää lapsityötä sekä toimia lapsityötä yhdistyksessä tekevien työntekijöiden vertaistukiryhmänä. Tavoitteena on vahvistaa lasten hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta sekä tehdä lapsi näkyväksi. Vanhemmuutta tuetaan kannustavan kasvatuksen menetelmillä sekä vaikuttamalla kasvatuksellisen väkivallan ja kaltoinkohtelun ehkäisyyn ja vähenemiseen perheissä. Lapsityöryhmässä ylläpidetään arvopuhetta lapsen asemasta yhteiskunnassa ja Päijät-Hämeessä. Lapsityöryhmä tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Lapsityöryhmä on mukana järjestämässä matalan kynnyksen tapahtumia lapsiperheille. Tapahtumissa tiedotetaan myös yhdistyksen palveluista ja jaetaan turvallisuuden sekä kannustavan kasvatuksen infoa ja materiaalia asiakasperheille. Lapsen oikeuksista ja turvallisuudesta tiedottaminen on aktiivista myös sosiaalisessa mediassa. Yhdistyksen vapaaehtoisia pyydetään mukaan lapsityöryhmän järjestämiin tapahtumiin. Lapsityöryhmä on lisäksi koordinoimassa ja jakamassa lahjoituksia lapsille ja perheille, kuten Hyvän mielen joulupuukeräyksen tuottoa ja huvipuistorannekkeita.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Alueellisissa tapahtumissa lapsityöryhmä on mukana osallistumassa ja kohtaa eri ikäisiä ihmisiä sekä tiedottaa heitä yhdistyksen palveluista. Osallistutaan PHLU:n Joulumaa tapahtumaan sekä Lahden torilla vuotuisen Joulun avaus -tapahtumaan. Ystävänpäivän kampanjassa ja syksyllä asiakasperheille järjestetään yhteinen jäähallivuoro. Yhteistyötä jatketaan myös nuorisotoimen kanssa. Sosiaalisessa mediassa kohdennetaan viestintää lapsiperheille.

3) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Lapsityöryhmä kohtaa eri alojen toimijoita ja osallistuu paikallisiin tapahtumiin. Lapsityöryhmä on mukana myös lapsiperhetoimijoiden verkostoissa. Lapsityöryhmä käy säännöllisesti keskustelua muuttuvassa ajassa lapsen ja perheiden asemasta osana palvelujärjestelmää. Jatketaan ammattilaisten pitämää blogisarjaa yhdistyksen kotisivuilla.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Lapsityöryhmä järjestää keväällä ja syksyllä yhdistyksen asiakasperheille liikunnallista ja yhteisöllistä toimintaa, joka mahdollistaa asiakkaille matalan kynnyksen osallistumisen koko perheen yhteiseen liikunnalliseen iloon. Toiminnassamme ensi vuonna lisätään informaation levittämistä sähköisesti.

7.4 Työsuojelutoimikunta

Työsuojelutoiminnan lähtökohtana on parantaa työympäristöä ja työoloja jatkuvasti yhteistoiminnassa työpaikalla siten, että vaaratekijöiden ja vaaratilanteiden synty-

nen estetään tai ne poistetaan. Työsuojelutoimikunnan tehtävänä on myös tehdä esityksiä työsuojelukoulutuksen, työopastuksen ja perehdyttämisen järjestämiseksi ja osallistua työkykyä ylläpitävään toimintaan. Työsuojelun tavoitteena on taata turvalliset ja terveelliset työolosuhteet ja tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. Työsuojelu on yhteistyötä ja koskee kaikkia työpaikalla työskenteleviä. Työsuojelutoiminta on avointa yhteistyötä ja kokouksista laaditaan aina muistio, joka on jokaisen työntekijän luettavissa.

Työsuojelutoimikuntaan kuuluvat: työsuojelupäällikkö, varatyösuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutettu ja varatyösuojeluvaltuutettu. Työsuojeluvaalit tullaan järjestämään keväällä 2021, jolloin valitaan seuraavan kaksivuotiskauden kokoonpanoon jäsenet 1.5. alkavalle työsuojelutoimikunnan kaudelle.

Strategian mukaiset tulostavoitteet vuodelle 2021

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen työelämään on vahvistunut

Epidemian ja väkivallan uhkaan liittyvä arviointi ja ennaltaehkäisy huomioidaan yhdistyksen jokaisessa työmuodossa. Tiedotustoiminta on aktiivista. Turvallisuus- ja omavaltavontasuunnitelmat ovat kaikkien saatavilla. Yhdistykselle on päivittymässä myös yhteinen perehdytyskansio uusille työntekijöille. Yhdistyksessä tullaan erityisesti havainnoimaan psykososiaalisia kuormitustekijöitä ja väkivaltariskejä sekä huomioimaan niitä työyhteisössä. Ensiapuvalmiuden ylläpitäminen on osa työsuojelun toimintasuunnitelmaa. Henkilöstön ensiapukoulutukset tarjotaan kaikille. Jokaisessa työmuodossa tai toimipisteessä on nimetty EA-vastaavat, jotka huolehtivat ensiaputarvikkeista ja lisäävät asiakkaiden ja työntekijöiden turvallisuutta.

2) Työyhteisön jäsenet saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Yhdistyksen työterveyshuollosta vastaa Mehiläisen työelämäpalvelut ja työterveysyhteistyöstä on laadittu toimintasuunnitelma 1.1.2019 – 31.12.2023. Tarkoituksena on edistää turvallista ja terveellistä työn tekemistä, ehkäistä terveyshaittoja sekä työhön liittyviä sairauksia ja tapaturmia. Koronan vaikutukset huomioidaan työskentelyssä ja turvallisiin työskentelyolosuhteisiin sekä asiakasturvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Työn tekemisessä hyödynnetään myös tarkoituksenmukaisesti digitaalisia tapoja.

3) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Työyhteisölle on tarjottu vuoden kestävä traumakoulutus, joka jatkuu kevään ajan. Vaativaa työtä tekevien työntekijöiden kesken on erityisen tärkeää pitää huolta toisistaan ja työyhteisön hyvinvoinnista huomioiden työelämän pelisäännöt. Yhdessä tekemiseen kannustetaan ja vuoropuhelua eri työmuotojen välillä lisätään. Työntekijöitä huomioidaan ja tuetaan muuttuvassa työkentässä.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Työhyvinvoinnin kehittäminen on osa työsuojelutoimikunnan tavoitteita. Työelämän pelisäännöt ohjaavat toimintaamme ja niiden tiimoilta jatketaan työyhteisön dialogia ja hyödynnetään asiantuntijoita aiheesta. Kaikille työntekijöille osoitetut työyhteisöpäivät, vuosittaiset tavoitekeskustelut esimiehen kanssa sekä tiivis yhteistyö työelämäpalvelu Mehiläisen kanssa lisäävät kestäväää toimintaa yhdistyksessämme. Työhyvinvointia tuetaan liikunta- ja virkistystoiminnalla ja lisäksi käytössä on vuosittainen kulttuuri- ja liikuntaetus.

7.5 Vastuutiimi

Vastuutiimiin kuuluvat toiminnanjohtaja, talouspäällikkö, Turvakodin vastaava sosiaalityöntekijä, Väkivaltatyön avopalvelun lähiesimies, Lapsiperheiden avopalvelun lähiesimies, Ensikodin johtaja sekä Vauvalähtöisen Päihdekuntoutuksen vastaava sosiaalityöntekijä. Vastuutiimi kokoontuu viikoittain.

8. KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTUMINEN

8.1 Kehittäminen

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n strategia määrittelee yhdistyksen strategiset valinnat ja toiminnan suunnan vuosille 2020 – 2023. Strategia on läsnä arjen toiminnassa, jonka eri osa-alueet, työmuodot ja ammatillinen osaaminen yhteistyössä vapaaehtois-, vertais- ja kokemusasiantuntijoiden kanssa muodostavat entistä tiiviimmän toisiaan tukevan kokonaisuuden.

Strategiakauden tavoitteet, tulokset ja vaikutukset on määritelty neljänä painopisteenä:

- 1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään vahvistuu**
- 2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut**
- 3) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa**
- 4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme**

Lastensuojelujärjestönä yhdistyksen on pystyttävä vastaamaan kasvavaan tuen tarpeeseen sekä jatkuvaan uudistamiseen.

Laatukäsikirjassa kuvataan Lahden ensi- ja turvakoti ry:n monipuolinen toiminta. Päivittävä käsikirja on jatkuvan laatutyöskentelyn pohjana.

Arviointi on kiinteä osa työtä ja ammatillista kehitystä. Sen tarkoitus on kehittää työn laatua ja työlle asetettujen arvojen ja tavoitteiden toteutumista. Arvioivan työotteen tavoitteena on työstämme nousevien kehittämistarpeiden tunnistaminen ja sanoittaminen, olemassa olevien työmuotojen päivittäminen, uusien työmuotojen innovointi sekä tarvittavien uusien työ- ja toimintamuotojen käynnistäminen.

Asiakastyötämme mittaavat tilastoluvut syntyvät käytössä olevasta SofiaCRM - Asiakastietojärjestelmästä (luokka A). Samanlainen asiakastietojärjestelmä on käytössä kaikissa Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksissä. Asiakkailta ja yhteistyötahoilta kerätään palautetta työhömmä liittyen sen eri vaiheissa palautelomakkein, -kyselyin ja -keskusteluin. Käyttöön ottamamme Vaikuttavuus esiin -hankkeessa kehitetty työkalu tuottaa uutta vaikuttavuustietoa kehittämistyömme pohjaksi.

Itsearviointissa arvioidaan oman työyhteisön, työryhmän ja työntekijän omaa toimintaa ja toimintakäytäntöjä. Itsearviointin avulla työstämme nouseva käytännön kokemustieto (hiljainen tieto) ja oma toiminta tulevat tarkastelun kohteiksi. Välineinä ovat mm. palautteiden kerääminen, työnohjaus ja työpäiväkirjat.

Vertaisauditoinnissa samaan ammattiryhmään kuuluvat tai saman ongelman parissa työskentelevät arvioivat työtänsä ja jäsentävät sen kehittämistarpeita. Arviointi voidaan toteuttaa esimerkiksi vertaiskäyntinä toiseen Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyh-

distyksen työyhteisöön, osana verkostoyhteistyötä sekä sovittujen kehittämispäivien tai työkokousten myötä. Vertaiset työntekijät antavat ja saavat palautetta toisiltaan. Näin saatu tuki, palaute ja rakentava kritiikki mahdollistavat työn ja sen laadun kehittämisen.

Yhdistyksen eri työmuodoissa tehtyä työtä ja sen tuloksia raportoidaan säännöllisesti palveluitamme ostaville kunnille ja kuntayhtymille, toimintaamme valvoville tahoille; Aluehallintovirastolle, turvakotitoimintaa THL:lle sekä avopalveluitamme laajasti rahoittavalle STEAlle.

8.2 Hankkeet

8.2.1 Vapaaehtoistoiminnan verkosto (Lahden Lähimmäispalvelu ry)

Lahden lähimmäispalvelu ry:n koordinoima Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkosto on yhteistyöfoorumi, joka kokoaa yhteen vapaaehtoistoimintaa organisoivia tahoja Päijät-Hämeen alueelta. Tavoitteena on yhteisvoimin lisätä paikallisten tietoisuutta tarjolla olevista vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista ja saada uusia vapaaehtoisia toimintaan mukaan.

Verkosto suunnittelee ja järjestää yhdessä tapahtumia, koulutuksia ja virkistystä niin vapaaehtoisille, kuin vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneille. Lisäksi se tarjoaa mahdollisuuden vapaaehtoistoimintaa organisoiville koordinaattoreille kouluttautua ja jakaa kokemuksia sekä tietoa.

Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkostoa ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön STEAn rahoittama Virtaa vapaaehtoistyöhön -hanke.

8.2.2 Vaikuttavuus esiin -jatkohanke (v. 2021 – 2022), Ensi- ja turvakotien liitto

Hanke jatkaa jäsenyhteisöjen arkiseen toimintaan kytkeytyvän systemaattisen vaikuttavuustietoa tuottavan työtavan kehittämistä sekä aiemmin kehitettyjen välineiden kehittämistä siten, että myös lasten kanssa tehtävän järjestölähtöisen työn vaikutukset on mahdollista tehdä näkyväksi. Tavoitteena on, että Vaikuttavuus esiin -mittarin käyttö on lisääntynyt kaikissa yhdistyksissä ja vastauksia kertyy riittävästi luotettavien johtopäätösten tekoa varten. Kertynyttä tietoa käytetään työn kehittämisessä, johtamisessa sekä alueellisessa että valtakunnallisessa vaikuttamisessa.

8.2.3 Turvassa -hanke (v. 2019 – 2021), Ensi- ja turvakotien liitto

Olemme mukana Ensi- ja turvakotienliiton Turvassa -hankkeen kehittämistyössä. Hanke keskittyy monialaisen osaamisen ja käytäntöjen sekä yhteistyökäytäntöjen kehittämiseen vaativiin huolto- ja tapaamisriitoihin lapsen edun toteutumiseksi, lasten turvallisuuden parantamiseksi, erilaisten riskien, esimerkiksi perhesurmien, ehkäisemiseksi sekä järjestöjen erityisosaamisen verkottamiseen rakentuviin sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisiin osaamis- ja tukikeskuksiin.

8.2.4 Lasten eriarvoisuuden kaventaminen vähentämällä stressin haitallisia vaikutuksia lapsen kehitykseen -hankkeeseen (v.2020 – 2022), Ensi- ja turvakotien liitto

Hankkeen tavoitteena on vähentää stressin haitallisia vaikutuksia vauvojen kehitykseen ja sitä kautta kaventaa lasten lähtökotien eriarvoisuutta. Hankkeessa kehitetään raskaus- ja pikkuvauva-ajan erityispiirteet huomioivaa työskentelytapaa, jonka käytännön toteutus rakentuu kahden osatavoitteen toimeenpanoon:

1. Vähennetään vauvan ja vanhempien kokemaa stressiä lisäämällä vanhempien keinoja stressin tunnistamiseen ja säätelyyn.
2. Lisätään vauvaa odottavien ja vauvaperheiden voimavaroja auttamalla heitä rakentamaan käytännön selviytymisstrategioita sekä vahvistamalla kyvykkyyden ja osaamisen kokemusta.

8.2.5 Lasten kaltoinkohtelun katkaiseminen -jatkohanke (v.2021), Ensi- ja turvakotien liitto

Hankkeen päämääränä on ylisukupolvisen kaltoinkohtelun katkaiseminen levittämällä ja soveltamalla kansainvälistä korjaavan työn mallia perheisiin, joissa kaltoinkohtelua on jo tapahtunut tai perheessä on kaltoinkohtelun riski.

1. Työskennellään suoraan koko perheen, lasten ja vanhempien kanssa lapseen kohdistuvan väkivallan katkaisemiseksi. Juurrutetaan kansainvälinen ja näyttöön perustuva turvallisen vuorovaikutuksen tuen malli (CPC-CBT -malli) väkivaltatyön avopalveluihin ja perheille tarjottaviin tukipalveluihin.
2. Lisätään osaamista lapsiin kohdistuvan perheväkivallan katkaisemisesta. Toteutetaan CPC-CBT -prosessikoulutus.
3. Vahvistetaan yhteistyötä järjestöjen ja julkisen palvelun välillä ongelmia kohdanneiden perheiden auttamiseksi. Kehitetään yhteistyökäytäntöjä perheiden ohjautumisessa CPC-CBT -mallia toteuttaviin palveluihin ja lisätään yhteistyötä ryhmä- tai perheprosessien käytännön toteutuksessa.

Hankkeeseen liittyen yhdistys ja PHHYKY ovat tehneet aiesopimuksen koulutusyhteistyöstä. Koulutuksen myötä opitaan ja saadaan käyttöön näyttöön perustuva menetelmä, jossa väkivaltatyötä tehdään koko perheen kanssa. Menetelmän avulla on mahdollista tarjota uudenlaista väkivaltatyön palvelua, joka tukee kaikkia perheenjäseniä yhtä aikaa. Hanke vahvistaa yhdistyksen ja julkisen lapsiperhepalvelun yhteistyötä käytännössä.

8.2.6 Rikosten ennaltaehkäisy -hanke (v.2020 - 2023), Ensi- ja turvakotien liitto > Oikeusministeriö)

Yhdistys on mukana kehittämis- ja koulutusyhteistyössä Ensi- ja turvakotienliiton Oikeusministeriöltä haetussa Rikosten ennaltaehkäisy -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on rakentaa aikaisemmin kehitetyistä, koetelluista toimintamalleista kokonaisvaltainen kuntoutusohjelma, jonka avulla ennaltaehkäistään uusintarikollisuutta. Hankkeessa luodaan koulutusohjelma, jolla koulutetaan valtakunnallisesti väkivaltatyön asiantuntijoita hankkeessa kehitetyn kokonaisvaltaisen kuntoutusohjelman toteuttamiseen.

8.2.7 Yhteistyö Dila Lahden Diakoniasäätiön kanssa

Monipuolinen ja toimiva järjestölähtöinen yhteistyö jatkuu verkostoitumisena, asiakasohjauksena, tapahtumatoimintana ja kokemuksena Dila:n hankkeiden kanssa. Yhteistyötä tehdään Särö –vapaaehtoistoiminnan, Vauvan Taikan ja Tuettu vapaaehtois-toiminta Lahdessa –hankkeen kanssa.

8.2.8 Yhteistyö Miessakit ry:n kanssa Lahdessa

Yhteistyö jatkuu verkostoitumisena, asiakasohjauksena ja kehittämistyönä Isyyden tuki –hankkeen, Masi –hankkeen ja rahoituksen toteutuessa Erossa elosta -hankkeen kanssa.

8.2.9 Yhteistyö Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistyksen Homepage -hankkeessa

Hankkeessa kehitetään ja toteutetaan toipuvien päihderiippuvaisten vertaistukeen ja yhteisöllisyyteen perustuvaa mallia vastaamaan Lahden alueen toipuvien päihderiippuvaisten toiveita ja tarpeita päihdeettömän arjen tueksi.

8.2.10 Yhteistyö Harjulan Setlementti ry:n Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkun kanssa

Käytännössä yhteistyö on levittää tietoutta kiusaamisesta, lähisuhteisiin liittyvästä turvallisuudesta sekä kouluturvallisuudesta eri ikäisille lapsille ja nuorille sekä heidän vanhemmilleen luentojen sekä tapahtumien ja aihealueeseen liittyvän materiaalin tuottamisen kautta.

8.3 Päijät-Hämeen turvallisuusverkosto ja Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatiotyöryhmä (PLW)

Turvallisuusverkoston työskentelyn osatavoitteina ovat oman ammattitaidon lisääminen, tiedon saaminen perheväkivallasta sekä kunkin toimijan työskentelyosuuden ymmärtäminen perheväkivaltatyössä. Tavoitteena on laajempi verkottuminen niin, että työryhmän jäsenet syventävät ja levittävät väkivaltatietouttaan työpaikoillaan mm. koulutusta järjestämällä.

Turvallisuusverkoston toiminnan koordinoinnista vastaa Sosiaalialan osaamiskeskus Verso –liikelaitos yhteistyössä Lahden ensi- ja turvakoti ry:n Väkivaltatyön avopalvelun Turvallisuustyön kanssa.

Perheväkivallan ehkäisyn saattaminen laajasti osaksi eri toimijoiden perustyötä toteutuu osaltaan ”Neljän tuulen” myötä. Päijät-hämäläinen ajatus on merkittäväällä tavalla yhdistää voimavarat ja vahvistaa verkostoja pelihaittojen, mielenterveysongelmien, päihdeongelmien ja perheväkivallan ehkäisytyössä.

Päijät-Hämeen Turvallisuusverkosto on liittynyt osaltaan laajempaan Päijät-Hämeen turvallisuussuunnitteluprosessiin. Turvallisuusverkoston toiminnan tavoitteet ja linjaukset on esitetty ja seudullista perheväkivallan ehkäisytyötä ohjaavat ”Tavoitteena turvallisuus”-ohjelman (Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2017-2020) sisältö ja kehittämisen keihäänkärjet. Suunnitelma kiteyttää toiminnan seuraavasti: ”Työtä turvallisuuden edistämiseksi on tärkeää tehdä koko ajan kaikilla tasoilla. Se on samanaikaisesti sosiaalista turvallisuutta tuottavien tekijöiden ylläpitoa ja niistä huolehtimista sekä ilmi tulleisiin väkivaltatilanteisiin puuttumista ja korjaavaa työtä”.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatiotyöryhmä (PLW) kokoaa seudulliset sosiaali- ja terveystieteen toimijat (kunta, järjestöt, Hyvinvointiyhtymä, seura-

kunta, poliisiedustajat sekä Verso ja LETK-yhdistys). Toimintaa koordinoi Sosiaalialan osaamiskeskus Verson koordinaattori yhdessä LETK ry:n väkivaltatyöntekijän /verkostokoordinaattorin kanssa. Koordinaatiotyöryhmän toiminnan tarkoituksena on johtaa ja suunnitella osaltaan seudullista perheväkivallan ehkäisytyötä, kehittää palveluprosesseja, mahdollistaa tuki työntekijälle sitä tarvittaessa ja pitää osaltaan huolta asiakkaiden osallisuuden toteutumisesta palveluita kehitettäessä.

Seudullisen perheiden ja lähesuhteiden turvallisuutta edistävän toiminnan keskeiset toimintasuunnitelmassa määritellyt tavoitteet:

- Perheiden turvallisuuden vahvistaminen kuuluu kaikille
- Asia tehdään näkyväksi
- Toiminnalla on rakenteet ja resurssit
- Yhteistyön toimivuus varmistetaan
- Tietoa (ilmiöstä, palveluista, työkaluista) ja tarvittavaa tukea on saatavilla kaikille sitä tarvitseville.

9. HENKILÖKUNTA

PERHEVÄKIVALTATYÖ

Turvakoti (9)

- » 1 vastaava sosiaalityöntekijä
- » 5 perhe- ja kriisityöntekijää
- » 2 perhe- ja kriisityöntekijää, yötyö
- » 1 emäntä

Väkivaltatyön avopalvelu (5)

Lähiesimiehenä toimii yksi väkivaltatyöntekijöistä

- » 3 väkivaltatyöntekijää
- » 1 väkivaltatyöntekijä, lapsityö
- » 1 väkivaltatyöntekijä, verkostokoordinaattori

LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU

Lähiesimiehenä toimii vastaava erotyöntekijä

Ero lapsiperheessä –työ (2)

- » 1 vastaava erotyöntekijä
- » 1 erotyöntekijä

Mieskaveritoiminta (1)

- » 1 mieskaveritoiminnan ohjaaja/vapaaehtoistoiminnan koordinaattori

Kohtaamispaikka Perhetupa (3)

- » 1 vastaava perhetyöntekijä

- » 1 perhetupaohjaaja, osa-aikainen 85 %
- » 1 lastenohjaaja, osa-aikainen 50 %

VAUVAPERHETYÖ

Ensikoti (11)

- » 1 ensikodin johtaja
- » 1 vastaava vauvaperhetyöntekijä
- » 5 vauvaperhetyöntekijää
- » 2 vauvaperhetyöntekijää, yötyö
- » 1 ruokahuollon vastaava
- » 1 laitoshuoltaja

Vauvaperhetyön Avopalvelut (3)

Lähiesimiehenä toimii Ensikodin johtaja.

Baby blues -vauvaperhetyö

- » 1 vauvaperhetyöntekijä

Päiväryhmä Peukaloinen

- » 2 vauvaperhetyöntekijää

Vauvalähtöinen päihdekuntoutus (5)

Pidä kiinni Avopalveluyksikkö Jannika

- » 1 vastaava sosiaalityöntekijä
- » 4 ohjaajaa

HALLINTO JA TOIMISTOPALVELUT

Hallinto (2)

- » 1 toiminnanjohtaja
- » 1 talouspäällikkö (toimistopalvelutiimin esimies)

Toimistopalvelut (2)

- » 1 palkanlaskija/toimistosihteeri
- » 1 kirjanpitäjä/toimistosihteeri, osa-aikainen 68 %

10. KOULUTUS

Työmuotojen ja tiimien yksilö- ja ryhmätyönohjaukset jatkuvat säännöllisesti. Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua ammatillisia valmiuksia vahvistavaan sekä pätevöittäväseen koulutukseen.

Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutustilaisuuksiin, prosessikoulutuksiin ja työkokouksiin osallistutaan aktiivisesti.

11. HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ

Hallinto

Johtokunnan ensisijaisena tehtävänä on talousarviosta päättäminen, talouden ja toiminnan seuranta, henkilöstöasiat sekä kansalaisjärjestötoiminnan tukeminen ja kehittäminen. Tärkeänä osana johtokunnan toimintaa on vaikuttaminen niin yhdistyksen jäsenistöön ja alueen kuntiin kuin kuntalaisiinkin yhteydenpidon, tiedotuksen, tapahtumien ja varainkeruukampanjoiden avulla. Johtokunta johtaa yhdistyksen toimintaa ja sen jäsenet ovat vapaaehtoisia. Johtokunta kokoontuu n. kerran kuukaudessa kesätaukoa lukuun ottamatta. Johtokuntaan kuuluu sääntöjen mukaan puheenjohtaja ja 2-6 varsinaista jäsentä sekä 0-6 varajäsentä.

Yhdistystyö

Jäsenistö kutsutaan koolle marras-joulukuussa pidettävään syyskokoukseen ja maaliskuussa yhdistyksen kevätkokoukseen. Jäsenistöä aktivoidaan mm. tarjoamalla mahdollisuutta vapaaehtoistyöhön. Jäsenhankintaa tehostetaan pitämällä aktiivisesti esillä jäseneksi liittymisen mahdollisuutta eri yhteyksissä.

Ensi- ja turvakotien liiton Enska-lehdessä ja paikallisessa mediassa ilmoitetaan yhdistyksemme toiminnasta. Jäsenet saavat Ensi- ja turvakotien liiton toimittaman Enska-lehden. Liiton ja jäsenyhdistysten toiminnasta tiedotetaan myös Hyrrä-nimisessä sähköisessä tiedotteessa.

Hallinnon ja yhdistystyön painopisteet vuodelle 2021

- ✓ Pitää yllä keskustelua yhteiskunnassa tapahtuvista muutoksista kansalaisjärjestön näkökulmasta.
- ✓ Ajaa yhdistyksen asiaa, jotta Sote-uudistuksen toteuduttua järjestöllä on oma paikkansa asiantuntijana ja palveluntuottajana.
- ✓ Haastaa omia sidosryhmiään tukemaan ja osallistumaan toimintaan.
- ✓ Osallistuu aktiivisesti jäsen- ja asiakastapahtumiin.
- ✓ Tehostaa jäsenhankintaa.
- ✓ Toimii kansalaisvaikuttajana eri foorumeilla.

12. TIEDOTUS JA MARKKINOINTI

Yhdistyksen toiminnasta tiedotetaan päivittyvillä kotisivuilla, Facebookissa, Instagramissa, paikallisissa lehdissä ja alueradioissa. Toiminnasta tiedotetaan muiden toimijoiden, viranomaisten ja yhteistyökumppanien suuntaan verkostotapaamisissa ja mm. sähköpostitse. Osana yhdistystyötä toteutetaan vaikutus- ja tapahtumatoimintaa, järjestöyhteistyötä ja kehitetään markkinointia. Tiedotus- ja vaikuttamistoiminnan tarpeita palveleva markkinointimateriaali tuotetaan yhteistyössä keskusjärjestön ja osin yhdistyksen omin työntekijäresurssein.

Opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa työssäoppimisjaksoja yhdistyksen eri toimintamuodoissa. Pyydettyessä luennoidaan eri oppilaitoksissa.

13. TALOUS

Yhdistyksen taloutta hoidetaan vuosittain laadittavan talousarvion mukaisesti.

VAUVAPERHETYÖ	PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ	LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU
ENSIKOTI (v. 1952 -) Ostopalvelusopimus/PHHYKY sekä muut käyttäjäkunnat	TURVAKOTI (v. 1985 -) Turvakotitoiminta rahoitetaan valtion varoista.	ERO LAPSIPERHEESSÄ -TYÖ (v. 2011-) STEAn kohdennettu avustus
AVOPALVELUT	VÄKIVALTATYÖN AVOPALVELU STEAn kohdennettu avustus	MIESKAVERITOIMINTA® (v.2016 -) STEAn kohdennettu avustus
BABY BLUES -VAUVAPERHETYÖ (v. 1993 -) STEAn kohdennettu avustus	LAPSITYÖ (v. 2017 -) Rahoitusmenettely tarkentuu. Tukea ja turvaa tässä ja nyt – Lapsi ei voi odottaa! -hanke (v. 2017 -2020) STEAn hankerahoitus.	KOHTAAMISPAIKKA PERHETUPA (v. 2007 -) Lahden kaupungin avustus. STEAn kohdennettu avustus.
VAUVALÄHTÖINEN PÄIHDEKUNTOUTUS		
PIDÄ KIINNI® JANNIKA (v. 2019 -) STEAn kohdennettu avustus		

Vuoden 2021 talousarvion tuotot muodostuvat seuraavasti:

• Kunnat ja kuntayhtymät	1.100.760 €
• STEAn toiminta-avustus	936.860 €
• Ed.vuodelta/vuodelle siirtyvä avustus	48.176 €
• Valtion korvaus	718.100 €
• Muut tuotot (esim. vapaaehtoiset lahjoitukset, vuokratuotot, koulutuskorvaukset ym.)	35.200 €
Tuotot yhteensä	2.839.096 €

Yhdistys voi sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja.

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Loviisankatu 14 A 3

15100 Lahti

puh. 044 270 0797

toimisto@letk.fi

www.lahdenensijaturvakoti.fi

